

Lumea Universitară

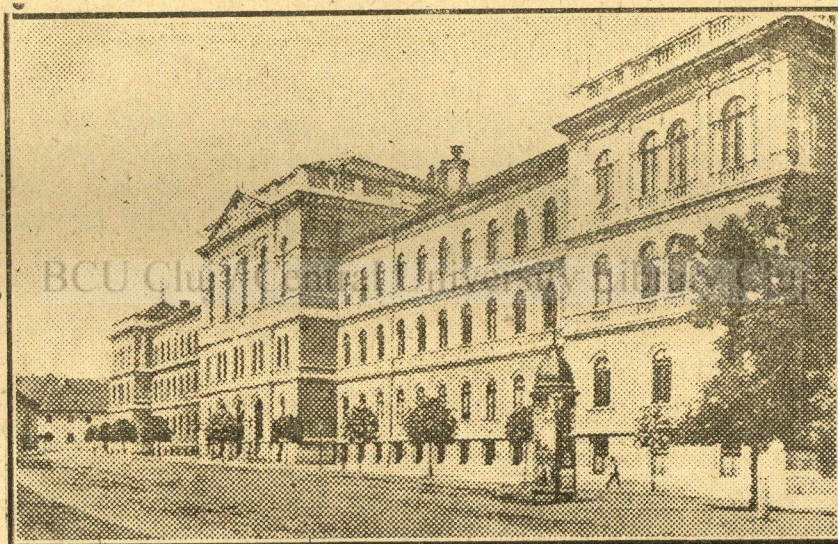
REVISTĂ CULTURALĂ BILUNARĂ

FONDATOR: CENTRUL STUDENȚESC „PETRU MAIOR”

APARE SUB ÎNGRIJIREA UNUI COMITET

Abonamentul:
Pe an 72 Lei
Pe 1/2 an 40 Lei
Exempl. 3 Lei

Abonamentul pen-
tru studenți
Pe an ... 60 Lei
Pe 1/2 an 30 Lei
Exempl... 3 Lei

UNIVERSITATEA ROMÂNĂ DIN CLUJ

Colaboratorii

acestui număr: Sextil Pușcariu, P. Grimm,
Maria Lipăneanu, I. C. Roboșanu, G. Belea, Della
Thompson Luttes (în rom. de V. Bărbat), I. Ghița, I. Bendescu,
L. L. Pol, Gorkij (în rom. de Tunny), și cronici de
d-nii: G. Bujoreanu, I. M., etc. . . . .

Redacția și administrația Str. Avram Iancu No. 11. Cluj.

Fondator:
Centrul Studențesc
„Petru Maior“

Lumea Universitară

Revistă culturală bîlunară

Apare sub îngrijirea unui comitet

Editor:
Centrul Studențesc
„Petru Maior“

ABONAMENTUL 72 Lei pe an, 1/2 an 40 Lei

EXEMPL. 3 LEI

Redacția și administrația Cluj, Str. Avram J. 11

O SCRISOARE

Domnule Redactor:

Mi-ai cerut un articol pentru frumoasa d-tale revistă, sugerându-mi în același timp tema: să facă sau nu profesorul universitar politică?

Iată o întrebare la care nu voi răspunde, căci dacă fiecărui student îi pot da cu inima liniștită, sfatul, să nu facă politică militantă, nu m'aș încumăta niciodată să spun dacă, în general, e bine sau nu ca profesorul universitar să intre activ în politică.

Tot ceea ce pot face, o să-ți arăt — dacă acest lucru te poate interesa — de ce nu fac eu politica nici unui partid.

Când aveam vârsta d-tale făceam poezii. Nu-mi pare rău că le-am făcut, ci regret că le-am publicat. Știi cum m'am desbărat de aceste „păcate ale tineretelor“?

O întâmplare norocoasă a vrut ca tocmai pe vremea aceea să cunosc pe St. O. Iosif și pe D. Anghel, în cea mai frumoasă epocă a activității lor. În întâlnirile noastre zilnice aveam ocazia să văd cum o strofă, un vers, o rimă îi preocupă săptămâni și luni întregi, cum toată energia lor se consumă și toată ființa lor sufletească se confundă în aflarea celei mai fericite expresii poetice pentru un gând sau un sentiment. Respectul de această cinstită atitudine față de talentul pe care li l-a hărăzit Dumnezeu, m'a făcut să arunc în

foc toate versurile și novelele mele, dramele și începuturile de romane.

A fost o renunțare dureroasă la ambițiuni ispititoare și veleități deșarte. Mă felicit însă că am fost mai tare decât ele, mai ales când văd pe alții, bărbați cu merite neperitoare pentru știință, stăruind în a vrea să fie ceea ce nu pot fi, poeți.

Arta de a ști să te resemnezi, este adesea cheia fericirii. Ea nu e ușoară. Limba noastră are o expresie de o rară plasticitate spre a arăta durerea împreună cu resemnarea, când zice că trebuie să-ți „calci pe inimă“. Intr'adevăr, acum douăzeci și cinci de ani, revistele și gazetele noastre trăiau în mare parte din scrisul câtorva tineri cu oarecare dibăcie stilistică și cu foarte puțin talent literar. De aceea un Iosif Vulcan și alți directori de reviste și de gazete cu foiletoane ce cereau a fi umplute în fiecare zi, nu pregetau să îngreuneze lupta ce se dădea în sufletul tău, zgândărindu-ți cu laude și încurajări vanitatea, partea cea mai slabă și mai puțin rezistentă ispitelor firei omenești.

Același lucru îl fac azi unii politicieni, căroșă le trebuie număr și nume spre a-și întări și completa cadrele partidelor lor: „Cursurile pe cari le faci d-ta la Universitate sunt necesare, dar ele pot fi întrerupte din când în când; cartea la care muncești e desigur o operă științifică de valoare, dar apa-

ria ei suferă o amânare de câțiva ani. Dimpotrivă, țara, în aceste vremuri când se plănuiește viitorul ei, are nevoie de toate forțele productive și nu se poate dispensa de luminile minții și de cinstea sufletului dumitale“... etc. etc.

Astea sânt vorbe frumoase și pot fi chiar potrivite pentru unii. Dacă ai talent și temperament politic, atunci urmează-le. Dacă însă nu le ai, nu te lăsa ademenit de ceia ce îți zgândăresc vanitatea și îți pun în perspectivă o situație materială mai avantajoasă, un succes mai ieftin de câștigat, un nume mai popular, ci așază-le acolo unde ai pus și scrisorile lui Iosif Vulcan, când îți cerea versuri pentru „Familia“ lui, cu aceleași cântece de sirene, punându-ți în perspectivă publicarea „portretului și iscăliturii autorului“.

Dacă am rezistat acestor ademeniri este tocmai fiindcă am avut ocazie, dela războiu încoace, să cunosc de aproape pe câțiva bărbați politici de valoare și să-i văd lucrând. Atunci s'a repetat ceea ce mi se întâmplase acum douăzeci și mai bine de ani cu poeții Iosif și Anghel, respectul pentru opera devotată și pentru talentul acestor bărbați m'a desbărat de ambițiunile politice.

Căci politica este și ea o artă pentru care trebuie să fii dotat dela fire și pentru care trebuie să te pregătești serios, instruindu-te și muncind necurmat. Din nenorocire, acest

lucru îl înțeleg prea puțini, crezând că astăzi, când voim cu drept cuvânt să contăm ceva între statele Europei, putem să mai facem politică de diletanți. Nu ajunge să citești gazetele și să ai o oarecare cultură generală pentru ca să poți ține discursuri programatice în Parlament.

Spre a putea face știință — a spus-o atât de frumos dăunăzi profesorul Thomas, în lecția sa de deschidere — trebuie să faci întâiu școala cugetării științifice, e nevoie să-ți modelezi creierul pentru gândirea științifică. Tot astfel e și cu politica. Pentru ca să fi om politic, în adevăratul înțeles al cuvântului, trebuie să-ți modelezi creierul pentru gândirea politică. Și mi se pare că această modelare e cu totul alta la omul de știință, la care întreaga cugetare tinde spre aflarea cauzalității și se desfășoară într'un neîntrerupt șir de deducții logice, și alta în politică, care adesea e arta de a te ști adapta împrejurărilor date și de a prevedea posibilitățile viitorului apropiat.

Dar școala științei și a politice nu consistă numai într'o anumită modelare a creierului, ci și într'o educare diferită a temperamentului. Cercetătorul științific trebuie să se izoleze de zgomotul lumii și să caute adevărul în afară de orice notă sentimentală sau de oportunitate, studiile sale se vor hrăni din obiectivitate și dintr'o seninătate sufletească cât mai mare. Omul politic stă în vârtejul patimilor omenești, la răspântia intereselor economice și financiare; trebuind să conteze cu ele, el se va oțeli în mijlocul lor.

De aceea sânt rare exemplele de savanți care au dat politicieni buni și și mai rare cazurile când omul de știință, intrat în arena luptelor politice să

poată rămânea mai departe scrupulosul senin al adevărului.

În tot cazul eu îmi recunosc și lipsa de temperament și cea de talent politic, încât înțelegi că, decât să par un nedibaciu și nepregătit gladiator, prefer să privesc lupta de pe galerie. Distanța îmi dă posibilitatea să urmăresc luptele politice fără prejudecăți și fără să-mi pierd cum-pătul, știind că petele de pe hainele și fețele gladiatorilor, nevoiți în toiul trântei să se tăvălească în pulbere, sânt numai pe din afară.

În stadiul în care ne găsim, există două categorii de oameni: oameni care muncesc și oameni care trăesc din munca altora...

Progresul îl pot aduce numai cei ce muncesc și-l întârzie toți cei ce nu știu sau nu vor să muncească. De munca pe care o depunem fiecare din noi, în sfera sa de activitate, depinde consolidarea României și viitorul ei, în funcție de munca noastră stau toate: valută, scumpete, administrație, respectul ce-l putem impune altora, etc.

Politica de care avem nevoie și pe care trebuie s'o facem cu toții, e politica muncii. Pe când în Parlament adesea energiile se irosesc în lupte, iar în cluburi politice ele se cheltuesc în lungi și neizbutite tratative, în afară de partidele politice, putem fiecare din noi să întrebuițăm toate forțele noastre pentru munca constructivă. Pe când patimile ce în mod inevitabil se deslănțuesc în luptele de partid nu cunosc adesea margini și mănjesc cu noroi figurile celor ce ar trebui să servească mulțimei de model, — munca răbdătoare și conștiințioasă de fiecare zi îți dă adevărata mulțumire și fac din tine un statornic exemplu bun pentru cei din jur.

Exemplul rău poate strică pe cei mai buni; exemplul bun nu

poate fi prețuit în de ajuns. El întărește în suflete, mai mult decât orice pe lume, credința în mai bine și face — tocmai în vremile de cumplită fierbere, desorientare și nerăbdare, prin care trecem după războiu — oameni tari din șovăitori.

Lupta ce se dă între partidele noastre politice nu e lupta între rău și bine precum o prezintă cei orbiți de patima încăierării, ci o hărțuială asupra căilor care duc mai sigur la aceeași țintă comună, propășirea țării. Nu contest necesitatea acestor lupte și mi se pare chiar că și violența lor este firească la cei ieșiți din războiu cu suflete oțelite și cu dorința de a vedea așezată cât mai repede temelii tare a viitorului. Sânt convins chiar că din ciocnirea puternică a antagoniștilor va ieși — la noi și aiurea — o direcție sănătoasă, că vechile partide vor face concesiuni spiritului vremii, iar partidele noi se vor convinge că nu orice vis se poate pune în practică.

Ceeace mi se pare însă că trebuie distins clar și lămurit, este că niște cuvinte — care adesea s'au depărtat dela înțelesul lor original — ca democrat, naționalist, liberal, conservator, țărănist etc., sunt formule magice care nu pot aduce fericirea prin ele însăși, ci numai prin oamenii cari le reprezintă.

În fiecare partid vom distinge deci pe bărbații de seamă și pe muncitorii harnici de cei incapabili și de pescuitorii în tulbură. Refuzând să-mi jertfesc independența, neînrolându-mă în nici un partid, pot păstră toată stima în acelaș timp unui Brătianu, unui Iorga, unui Maniu sau unui Take Ionescu.

Alături de cei mulți, care, din disciplină de partid, înjură pe cei buni și laudă pe cei nevrednici, alături de cei ce, de dragul unei teorii politice, sânt

nevoii să-și cheltuiască forțele în opere destructive, trebuie să fie și de cei ce nu fac politica nici unui partid, ci fac cealaltă politică, a muncii constructive, gata, în orice moment, a da tot concursul lor, în specialitatea pentru care sânt pregătiți

tuturor bărbaților de seamă, din orice partid politic. Cu cât numărul acestora din urmă va crește, cu atât, cred, că ne apropiem mai sigur de consolidarea țării noastre.

Al D-tale devotat

Sextil Pușcariu.

Mișcarea pentru extensiunea universitară în Anglia

de P. GRIMM profesor universitar.

Ideia unei mișcări pentru extensiunea universitară este foarte veche în Anglia. Încă de acum trei secole un profesor al Universității din Cambridge sugera ideea înființării unor colegii universitare în fiecare oraș mare, rânduindu-se ca tinerimea să-și întrebuițeze o parte din zi pentru studii și cealaltă parte pentru altă ocupație socotind că dacă s'ar face aceasta, numărul studenților ar fi de douăzeci de ori mai mare. Aceeași idee a fost reluată mai târziu de un alt profesor la Londra, care a lăsat chiar o donație pentru fondarea unui colegiu în acest scop. Ideea nobilă nu s'a putut înfăptui atunci, nu erau încă oamenii cari s'o înțeleagă și s'o aplice. Abia acum vre-o cincizeci da ani, lipsa culturii fiind resimțită mai mult, organizații reprezentative ale orașelor mari ca Leeds, Birmingham și Nottingham s'au adresat Universității din Cambridge cu cererea de a „însărcina conferențieri pricepuți cari să poată conduce clase serale pentru muncitorii din orașele lor, dându-le în același timp instrucție regulată prin conferințe celor mai instruiți din aceleși localități, așa încât să răspândească avantajile educației universitare în toate straturile din toată țara și să lea înțelegere cu diferitele orașe care-i cereau ajutorul, împărțindu-le pe circumscripții, așa încât să dea conferențiarului ocupație suficientă și să-i acorde o remunerație potrivită. Alții chiar cereau Universității „să publice o schemă, prescriind un program de studii cu diferite subiecte, pentru 2 — 3 ani, în urma cărora acei dintre studenți, cari ar voi, să poată trece examene, iar pentru acest scop să se dea însărcinări oficiale la profesori, cari să rezideze și să instruiască în orașele unde cheltuielile lor ar fi garantate“. Ei arătau că un învățământ oricât de bun n'ar putea atrage un mare număr de studenți și n'ar da garanțiile de stabilitate decât dacă se face un program de

studii cu examene periodice, conduse de o autoritate Universitară, care să acorde o recunoaștere oficială a studiilor aceluia cari ar răuși să treacă examenele.

Universitatea din Cambridge în 1873 a dat urmare acestor cereri înființând deocamdată cursuri de câte douăsprezece conferințe, urmate de clase de discuții și exerciții și încheiate printr'un examen. Exemplul a fost urmat de Universitatea din Londra, care a redus la început numărul conferințelor la zece și de cea din Oxford care s'a mulțumit cu șase, crezând astfel să atragă și mai mulți ascultători. S'a înșelat însă: numărul studenților pentru cursurile mai lungi, dispuși în același timp să treacă și un examen final, era mult mai mare, de două și de trei ori, de cât al aceleia cari se mulțumiau doar cu ascultarea unui număr minim de conferințe. Lumea dorea să ise dea posibilitatea unor studii serioase, după cum de altfel se putea vedea din cererile orașelor. Universitatea din Londra, hotărâtă să încurajeze continuitatea muncii: a inaugurat atunci cursuri de câte douăzeci și cinci conferințe asupra unui subiect și în urmă a hotărât să dea certificate pentru studii humanistice după o muncă serioasă de cel puțin patru ani de acest fel. Universitatea din Cambridge în sfârșit a hotărât ca un curs de trei ani, cu examenele corespunzătoare, plus un examen din clasici și matematică, să fie echivalent cu examenul de admitere în Universitate și studentul să aibă dreptul să se prezinte după doi ani numai de studii la Universitate la examenele finale universitare, fiind scutit astfel de un an de reședință la Universitate.

Scopul acestor cursuri este dublu. Pe de o parte prin cursuri mai lungi să dea un învățământ sistematic și continuu în toate direcțiile aceluia cari ar fi pregătiți să studieze mai serios, iar pe de alta, mai ales prin

cursuri scurte, să deștepte și să stimuleze interesul pentru diferite chestiuni în masa cea mare.

Pentru a răspunde tuturor cerințelor, cursurile organizate de extensiunea Universitară din Anglia, la care acum contribuie toate universitățile, sunt de 6, 10, 12 sau 24 ședințe serale săptămânale. Oricare ar fi numărul studenților, norma în care se țin ședințele e aceeași: fiecare ședință se compune dintr'o oră de curs, totdeauna urmată sau precedată de $\frac{1}{2}$ oră până la o oră de clasă, în care profesorul discută cu studenții asupra celor spuse mai înainte, la dă lămuriri bibliografice și face observațiuni asupra lucrărilor prezentate de studenți în legătură cu cursul. Cei cari vor să se prezinte la examene sunt obligați să dea înainte de fiecare lecție un resumat prelucrat de ei sau să răspundă în scris la o serie de întrebări pe cari profesorul le pune în legătură cu conferința precedentă. Pentru acesta i-se pune la îndemână studentului biblioteca necesară, 30—40 volume, care însoțește totdeauna pe conferențiar. Pentru fiecare curs se tipărește un compendiu, care conține un resumat pe capitole al chestiunilor și bibliografia lor.

Subiectele tratate sunt alese din istorie (veche și modernă), literatură, economie, artă, științele naturale, filosofie, istoria și teoria educației etc.

Pentru organizarea acestor cursuri se întemeiază în fiecare centru important societăți sau asociațiuni pentru extensiunea universitară, cari cuprind oameni din toate stratele sociale, care își aleg un comitet, însărcinat cu strângerea sumelor necesare și care se pune în contact cu reprezentanții Universităților.

Această mișcare s'a întins tot mai mult și astăzi nu există oraș mai însemnat în Anglia în care să nu fie o astfel de asociație. Universitatea din Oxford de pildă are ea singură 200 de astfel de „colonii intelectuale“. În fiecare an aceste cursuri sunt urmate de peste 50.000 de oameni. Numărul celor cari au urmat aceste cursuri trece astăzi de un milion.

Ideea unor astfel de cursuri a găsit imitatori și în alte țări, în special în America, unde s'au înființat pentru întâia dată cursurile de vară pe lângă Universitate, cu același caracter, care pe urmă au fost introduse și în Anglia, imitate apoi în Franța și Germania și în sfârșit și la noi prin cursurile de vară dela Văleni ale Dlui N. Iorga. Trebuin-

tele momentane ale Ardealului au făcut să se recurgă tot la acest mijloc pentru completarea mai grabnică a instrucțiunii viitorilor profesori de aici, mai mult pentru desăvârșirea profesională pedagogică a aceluia cari studiaseră până acum în altă direcție și pentru a-i familiariza cu limba românească literară și corectă pe acei cari studiaseră mai mult în școli străine, ungurești sau germane. Acest început s'ar putea continua dându-se un caracter mai larg, împărțind oricărui doritor de cultură o cunoaștere mai temeinică a limbii noastre, a istoriei și culturii noastre, a țării cu frumusețile și bogățiile ei, a mijloacelor de a le folosi, a cerințelor unei vieți mai bune și mai sănătoase. În sfârșit, dacă este greu, aproape imposibil, a atrage masele la Universitate, ar fi de încercat dacă nu ar fi posibil, și la noi, ca în Anglia, a duce Universitatea în mijlocul maselor, după cuvântul unui profesor din Oxford, dând adevăratul ei caracter acestei mișcări de extensiune universitară.

Pentru aceasta nu este de ajuns ca Universitatea să se arate gata a împlini lipsa, trebuie mai întâi ca masele să o resimtă și să ceară ajutorul Universității. Pentru acest scop trebuie ca ideea să fie răspândită în cercuri cât mai largi, ca oameni să-și dea seama de aceea ce ar putea pretinde Universităților noastre, care pe lângă nobila misiune de a pregăti pe pușinii aleși pentru o mai adâncă cercetare a adevărului și înțelegere a frumosului, pot contribui ca cunoștințele și înțelegerea căpătate să se răspândească cât mai mult și pot face ca cei pușini cari sunt frământați de setea nepotolită de cercetare să nu fie aleși numai dintre cei cu mijloace, ci cât mai mult din marea mulțime a aceluia, cari dacă n'au mijloace material suficiente, au de multe ori mijloace sufletești mai bogate.

Pentru ca să încheiem în mod practic trebuie ca, luând cunoștință de ceea ce s'a făcut în alte părți, să se înființeze și la noi în diferitele centre mai mari asociațiuni pentru extensiunea universitară, care să cuprindă în sânul lor oameni din toate păturile sociale și acestea să se adreseze Universităților pentru a le trimete oameni pricepuți și cari să muncească din toate puterile pentru această răspândire a culturii, în mod sistematic, nu pe apucate.

Numai astfel, pornind de jos în sus și nu de sus în jos, mișcarea va putea căpăta un caracter statornic

și folositor, întrucât va răspunde unei nevoi reale.

Studentimea actuală, care își dă bine seama de aceste necesități ar putea contribui foarte mult la răspândirea acestei idei în popor.

Un colegiu de fete în America

după JULES HURET.

La Northampton, un mic oraș din Massachusetts, între Albany și Springfield, s'a întemeiat în 1875, din inițiativa unui particular, „Smith College”.

Localul este construit în susul străzii principale a orașului, și e alcătuit din mai multe corpuri de casă — capela, sălile de curs și apartamentele elevelor — „dormitories” — despărțite unele de altele prin pașiști largi și plantații frumoase cu pomi.

„Smith College” e o instituție de cultură superioară, pentru fete între 18 și 22 de ani. Scopul său e ca pe lângă o carieră să asigure fetelor toate avantajele unei serioase culturi intelectuale, alături de acele ale unei discipline liberale și ale unei vieți confortabile.

Colegiul are eleve din toate statele Americii și din toate clasele societății. Asa se întâmplă ca fiica unui mare industriaș să se întâlnească zilnic cu fiica unui tâmpelar sau a unei simple servitoare, iar caracterul democrație al instituției face ca fetele sărace să nu aibă de suferit nici o umilire și nici o disconsiderație din partea celor bogate, cu atât mai mult cu cât ele lucrează o parte din zi servind în restaurante sau dând lecții pentru a-și creea resursele necesare studiului.

Studentele, vre-o 1200 în totul, sunt obligate să urmeze 15 ore de curs pe săptămână. — Programul de studii dă o deosebită atenție părții literare. Cu toate acestea cursurile cele mai frecventate sunt cele de fizică și științe naturale, datorită metodei practice și experimentale cu care sunt predate.

Pentru a se ajunge la o deplină dezvoltare estetică, pe lângă studiul special al desenului după natură, al artei vechi și moderne, al muzicii instrumentale și vocale, se atribuie o mare importanță exercițiilor fizice. Și aici n'avem de a face cu un

simplu punct de vedere igienic, pentru că se manifestă incontestabil intenția educatorilor de a desvolta pe lângă vigoarea fizică, îndemânarea și armonia în mișcări. — E de remarcant atenția și seriozitatea studentelor la cursurile de gimnastică: nici un zâmbet, nici un gest de prisos!

După exercițiile acestea, fetele țin un duș rece. După duș, urmează o plimbare și apoi masa. Acum, pentru a da o idee sumară despre ocupațiile studentelor dela „Smith College”, e nemerit să indic felul în care obișnuesc ele să-și petreacă o zi de lucru.

Viața lor se desfășură — în afara orelor de curs — în acele „dormitories”, corespunzătoare, foarte pe departe, e just, căminurilor noastre și în aer liber.

Aceste „dormitories” au fost clădite atât prin îngrijirea colegiului, cât și a particularilor cari au lăsat donațiuni institutului. Ele sunt asemenea unor mari vile de lemn și cărămidă zidite în stil colonial, și, cum se zăresc răspândite și ascunse pe jumătate de frumoasele plantații ale parcului, îți amintesc înfățișarea veselă a unor case de țară, ledera și alte plante agățătoare le încadrează ferestrele, urcându-se până sus în vârful acoperișului. Verande și balcoane făcute din lemn lucrat și împodobite cu balustrade sculptate, lasă ca aerul și lumina să pătrundă în odăi din belșug.

Fiecare vilă e organizată, pe cât e cu putință, întocmai ca o gospodărie particulară. De aceea nu lipsește în nici una din ele salonul, sala de mâncare comună; bucătăriile proprii și camerele încălzite cu calorifer, mobilate toate foarte confortabil și agreabil.

Fiecare studentă își are camera sa, pe care e liberă să și-o aranjeze după gust și voie. Iată cum se prezintă cele mai adesea camera unei studente. E destul de încăpătoare și în spre grădină are o fereastră frumoasă cu o ieșire rotundă. Mobilierul e simplu: un pat acoperit pe de-a întregul cu o cuvertură albă; în lungul zidului ferestrei se află o bancă în formă de semi-cerc pe care sunt înșirate pernute de toate culorile; pe jos e așternut un covor.

Pereții — și acum unele dintre noi se vor mira — sunt decorați cu capete de Indieni pictate pe piele nelucrată; alături de ele se desfășură un steag american; ceva mai încolo sunt atârnat niște pipe tiroleze, o floretă, niște bice și niște rachete

de. tennis. Pe marginea sobei — cheminée — sunt aranjate vase cu flori artificiale, un bust în gips al lui Paderewski și fotografii în rame, reprezentând — cele mai multe — figuri tinere și energice de băieți. În mijlocul camerei, pe o masă, sunt așezate teancuri de cărți, un serviciu de ceai și o mașină de spirt. Frumos e însă că prin dulapuri țin fetele ascunse provizii, ca de pildă conserve și bomboane, ca o asigurare pentru zilele destul de dese în cari mesele „oficiale” lasă de dorit!

Acestea fiind condițiile de instalare, începând dela 8^{1/2} dimineața, fetele, după ce au luat masa și și-au aranjat odăile, se duc la biserică, rugăciunea în comun fiind obligatorie indiferent de confesiune. Dela rugăciune trec în sălile de curs. Cursurile țin până pe la 12.

După terminarea cursurilor, ele fac o plimbare pe jos și se pot duce în oraș pentru cumpărături. La ora 1 se întorc la „dormitor” pentru masă. Dacă vor să mănânce la restaurant, sau împreună cu o prietenă într'altă pensiune, sunt libere s'o facă cu condiția de a preveni mai întâiu supraveghetoria.

Sălile de mâncare ale căminurilor au 6 or 7 mese de câte 12 tacâmuri. În capul fiecărei mese supraveghează de obicei fetele mai mari din ultimii ani.

Înainte de a se servi la masă, toată lumea își pleacă pentru câteva clipe capul deasupra farfuriei și într'o liniște absolută fiecare se închină încet. Vin apoi discuții și râsete vesele, și e o plăcere rară să poți privi fetele acelea de o tinerețe atât de fragedă și de o veselie atât de naturală și sănătoasă!

După masă studentele sunt libere să se ducă în camerele lor ca să lucreze, sau se plimbe. Dar de fapt libertatea aceasta a plimbării e relativă, pentru că regulamentul le obligă să facă cel puțin 4 ore de mișcare pe săptămână. Fetele au însă mulțumirea de a putea alege exerciții libere cât mai variate: ori călărit, ori patinaj, ori tennis, înot, „basket-ball” un fel de joc cu mingea, ori „golf” etc.

E interesant de urmărit psihologia tinerelor americane în diversele lor distracții. Pretutindeni ți se trezește în minte aceeași impresie, impresia unei datorii ce se îndeplinește, a unui exercițiu și a unei discipline cărora vrei să te supui.

Dar o altă impresie nici n'ar fi cu putință, de vreme ce acolo sportul este „obligatoriu”!

Ceeace constituie pentru noi un joc,

e pentru Americani un obicei n. in. nat. de sigur folositor și sănătos, de oarece ajută la formarea acelor corpuri rezistente și mlădioase; la redarea expresiei figurilor lor tinerești, din cari lipsește însă cu totul orice idee de plăcere sau de expansiune veselă.

Mai târziu, pe la ora 6, se servește masa de seară, după care se organizează mici petreceri ce nu țin însă decât o jumătate de ceas.

Urmează apoi, în atmosfera de plăcută și atrăgătoare intimitate a „dormitory”-ului, o serie întreagă de distracții. Grupuri de studente se adună, și pe când una din ele citește cu glas tare, celelalte o ascultă și lucrează; altele se duc în odăile lor ca să studieze, iar altele aranjează mici reprezentații dramatice.

Trebuesc apoi luate în seamă diferitele cluburi în cari se intrunesc fetele: cluburi de greacă, de franceză, de botanică și biologie, cât și plimbările în trăsură or în sanie ce li sunt încuviințate uneori până pe la 10 noaptea, atunci când una din doamnele supraveghetoria voește să le întovărăsească.

Studentele, pentru a-și putea apăra mai bine interesele, se organizează în consilii ce-și trimit delegații în Consiliul profesoral al colegiului. Aceste delegații au dreptul de a protesta și de a reclama. Dacă lecțiile sunt prea lungi, sosește imediat o protestare; dacă nu-s destule baturi în cari să fie primiți și băieții, vine o reclamație.

Și astfel, din însemnările culese aci, reese cât de liberală și de largă în vederi este educația pe care o primesc fetele tinere în America. Ele sosesc singure la colegiu, și tot singure se întorc de două ori pe an în depărtatele state în cari locuiesc familiile lor.

Părinții fetelor nu sunt în legătură cu administrația școlii decât pentru a regula chestiile bănești. — De se întâmplă ca o studentă să nu se poarte bine, atunci ea e trimisă acasă fără vreă înștiințare prealabilă a părinților. Se pare însă că asemenea cazuri sunt excepționale. Deci, regulamentul de disciplină al Institutului e rațional: să fie studentele la 10 seara în cămin; să vie regulat dimineața la rugăciune; să urmeze 16 ore de curs pe săptămână, și prescripțiile colegiului sunt respectate. În afară de acestea, n'au voie să meargă în trăsură singure cu un tânăr — exceptând pe logodnicul lor — și n'au voie, sub nici un motiv, să meargă în trăsură Dumioeca.

Prin urmare libertatea fetelor este aproape absolută. Întrebarea e acum dacă un identic regulament de disciplină aplicat în instituturile noastre de educație și cultură ar da aceleași rezultate mulțumitoare? Foarte probabil că momentan' nu! E doar la mijloc tradiția, care nu va îngădui studentelor noastre să se bucure deplin de posibilitățile unei libere manifestări individuale, atâta timp cât la nu va fi înlocuită în sufletele lor printr'o seriozitate determinată de însăș sentimentul libertății, așa cum îl înțeleg colegele noastre din America.

Maria Lipăneanu.

Cursuri de vară și excursiuni de studii la noi și în străinătate

Este o tendință nouă a învățării mântului superior de astăzi — ba, în măsură mai mică, chiar și a celui secundar — de a nu lăsa pe student acasă pe tot timpul vacanțelor. Se vor fi gândit oamenii la tot ceea ce se uită și din puținul care se știe, se vor fi gândit poate la adagiul englezesc care vorbește despre timp și bani — și cursurile de vară ori excursiunile de studii au prins a se anunța pe capete.

Cele dintâi nu sunt o repetiție a cursurilor universitare, ci o completare a lor. Mai bine zis o încercare de completare, de desăvârșire a culturii generale. Așa s'au înțeles, cel puțin la noi, singurele cursuri de acest fel, cele dela Văleni, ale dlui profesor Iorga. Cu toată dragostea pe care o au pentru viitoarea lor carieră — nu sunt oare studenții diferitelor facultăți sătui de cursurile specialității în care s'au închis? Cu cât dor n'ar asculta ei o conferință despre educația voinței, una despre bogățiile pământului românesc sau alta despre cauzele războiului mondial? Acestea sunt chestiuni cari plac, cari largesc orizontul studentului și-l fac să vadă ceva mai departe decât lecțiile cari îl duc la cariera aleasă. În acest gen au fost concepute cursurile dela Văleni, singurele de acest fel în țara noastră, create de marele profesor al neamului N. Iorga. Dar aceste cursuri aveau înainte de războiu și altă menire afară de aceea cultură generală de care vorbiam mai sus, ele pregăteau unitatea noastră națională. Români din toate unghiurile se întâlneau în răcoarea liniștitului orașel de munte, în fiecare vară,

bucovineni așezați și ardeleni tăcuți uneori chiar câte un basarabean ră-tăcit, se întâlneau, se cunoșteau se însuflețeau și se aprindeau sub influința flacării mistice a celui ce era sufletul cursurilor și sufletul mișcării naționaliste; — iar când plecau înapoi, în țările lor stăpânite de streini — cum erau așteptați, cum erau încon-jurați, cercetați, ispițiți!... Și aceasta mai ales în preajma războiului. Apoi, cursurile au fost suspendate până anul trecut. S'au inaugurat cu multă însuflețire — și cu puțină lume... Prințul Carol, unul dintre cercetătorii asidui din cei dintâi ani ai înființării casei dela Văleni — a ținut să partici-pe. În schimb — și cu câtă triste-țe o spunea dl Iorga — „numai doi ardeleni, nici un basarabean“...

Dacă înainte de războiu cursurile dela Văleni aveau, pe lângă menirea culturală și aceea de a pregăti uni-rea politică a Românilor, acum ele erau chemate să desăvârșească uni-rea sufletească. Ele n'au putut avea anul trecut acest succes. Noi nădăj-duim însă că-l vor avea pe viitor și la vară. Ardelenii vor ști de acum — cum n'au știut, căci nu li s'a spus astă-vară! — pentru cine se fac cursurile dela Văleni și ce răsplătă merită munca neobosită și neprecupețită a marelui nostru pro-fesor.

În România nouă mai avem afară de cursurile românești dela Văleni, pe acele organizate la Sibiu de către concetățenii noștri Sași. Ele se țin în limba germană, dar merită toată atenția noastră.

Cu admirabilul lor spirit de orga-nizare și cu mari jertfe materiale el știu să-și aducă dela universitățile din Germania savanți și profesori dis-tinși, cari să le țină lecții din do-meniul literilor, filosofiei și istoriei artelor: o adevărată Universitate, care ține însă numai două luni. Numărul ascultătorilor în verile de după războiu a fost neobișnuit de mare. Dl Iorga încerca o comparație cu cele dela Văleni, comparație care-l făcea să ajungă la concluzii destul de triste.

Dacă e să vorbim de cursurile de vară în streinătate, chestiunea se complică: ele sunt legate de excur-siunile de studii. Mai este oare ne-voie să arătăm însemnătatea lor? De a dovedi importanța bogăției de cunoștințe cu care se întoarce tână-rul care a trecut pentru întâia oară granițele țării, îndreptându-se spre Apusul luminat? de a insista asupra desvoltării sociale a studentului care vine în legătură cu civilizația și cu

moravurile unei țări mult mai ina-rintate în cultură? de a vorbi despre comorile de artă ce cuprind muzeele Apusului și a arăta că numai acolo și numai în ele se poate forma o cultură artistică, a cărei necesitate o simte atât de mult studențimea noa-stră, chiar în urma lipsei muzeelor? Și apoi, am lăsat la urmă, ca un mo-tiv concret și un rezultat pozitiv al acestor excursiuni de studiu combi-nate cu cursuri de vară: învățarea limbilor apusene.

Noi ne-am îndreptat mai ales spre Franța. Sunt departe de a găsi vre-un rău în această tendință de a cu-noaște limba, literatura și civilizația celui mai cult dintre neamurile înru-dite cu noi. Dacă însă Ardelenii au mai puțină nevoie de limba germană și mult mai multă de cea franceză — nu e desigur același cazul stu-denților noștri din vechiul regat. Ei n'ar face de loc rău să se îndrep-teze din când în când și spre țara celor ce ne-au fost dușmani și pe cari nu mai trebuie să continuăm a-i considera ca atare. Avem de în-vățat încă atât de multe dela ei!

Excursiunile de studii în Franța au început mai ales după războiu. Ra-porturile între cele două popoare la-tine s'au strâns și mai mult în urma luptei cot la cot. Am fost invitați la cursurile lor dela Grenoble, cel mai vechiu centru de cursuri de vară pentru streini. Ne-am dus încă în 1919 sub conducerea profesorului Șerban dela Universitatea din Iași. Studenții noștri au rămas mai bine de două luni în sudul Franței unde au fost primiți cordial și s'au întors cu mari progrese — chiar și cei zece ardeleni cari luaseră parte la excur-siune începuseră să o rupă pe fran-țuzește, limbă care nu se învăța în liceele țării Sfântului Ștefan.

Cel dintâiu curs având un deplin succes, în anul următor s'a făcut o nouă excursiune la Grenoble. Iar în vara anului trecut s'a intrat în tratative pentru o excursiune și o rămânere de câte-va luni în Franța, exclusiv pentru intelectualii ardeleni. Sufletul mișcării a fost prof. Racovitză dela Universitatea Clujană iar excursia a fost condusă de prof. Oprescu dela aceeași Universitate. Cei 50 de excursioniști au rămas două luni la cursurile organizate anu-me pentru ei la Lyon, întorcându-se pe la Paris, unde au rămas două săptămâni, primiți admirabil, ca pre-tutindeni de altfel, intrând în țară cu cele mai frumoase impresii și cu însemnate progrese în cunoașterea limbii franceze.

În Italia, excursiunile de studiu nu se fac, — din nenorocire — și pentru învățarea limbii, deși italiana a în-ceput de câțiva ani și ea să fie socotită între limbile apusene, alături de franceză, engleză și germană. Moti-vul poate să fi fost și faptul că Italia nu cunoaște obiceiul organi-zării cursurilor de vară. Nu știu Fapt este că vizitarea Italiei se face din alte motive: în interesul arătat excursiunilor în „Țara portocalilor“ întră desigur și însemnătatea națio-nală pe care acest pământ istoric o are pentru noi Latini. Dar cel mai puternic motiv este desigur fap-tul, că Italia este țara clasică a muzeelor, țara marilor artiști ai ome-nirii.

Excursiuni se făceau în Itala și înainte de războiu, mult mai multe decât în Franța. Din vechiul regat — dar mai ales din Ardeal, dacă nu mă înșel — nu era un în care să nu pornească sute de tineri spre „Cetatea eternă“. La Brașov — îmi povestea cineva, — ele intraseră în tradiția liceului și exemplul lui Badea Cârțan, țaranul cărturar, a fost urmat de foarte mulți ardeleni cari țineau să vadă cu ochii lor pe „maica Roma cea bătrână“.

Studenții sau de intelectuali ma-turi, nici unele din aceste excursiuni n'au fost organizate așa ca să îm-pace două cerințe indispensabile: Să fie „utile et dulci“. Inchipuțiți-vă o grupă de 150 — 200 excursioniști cari pleacă dela Constanța, se oprese o zi la Constantinopol și alta la Atena — excursiuni cu specială pri-vire la Grecia nu știu să se fi făcut — debarcarea la Napoli cu nelipsita vizitare a Vesuviului, 2—3—4 zile la Roma, altele — câte una — la Pisa, Florența, Torino, Milano, Ve-nezia — și întoarcerea, peste Fiume, în țară. Inchipuțiți-vă acum cu ce s'au ales oamenii aceștia din vizitarea a 3 muzee și 5 biserici în fiecare zi? Un haos de impresii, o îngrozitoare oboseală și dorul de a ajunge odată acasă. Se pare că excursiunile în Italia n'au fost nici odată organi-zate cu cap. Am fi veseli ca cei puțin cele de cari noi n'avem cuno-ștință, să fi fost mai fericit oră-nuite.

Poate că excursiunea din primă-vara anului trecut, a studenților Aca-demici Comerciale dela București să fi fost mai practică. Ea a dus desigur la o cunoaștere mai serioasă a fraților Italiani și la întoarcerea vizitei făcute pentru cunoașterea reciprocă — vizita căreia îi datorim și frumoasă „Lupoaică romană“ (pe

are așteptaserăm să o vedem așezată acolo unde îi era locul ei: în fața Universității și nu în piața lui Mateiu Corvinul); tot astă-vară am avut bucuria să vedem cea dintâi excursiune la noi a peste 150 intelectuali francezi, o excursiune căreia-i putem spune reușită. — Aceste cunoașteri la ei și la noi acasă, își au de bună samă importanța lor covârșitoare. Ele trebuiesc cultivate și propaganda făcută în acest fel pentru țara noastră plătește neasămănat mai mult de cât cea a delegațiilor speciali în streinătate, pentru care se cheltuiește atât de mult și ale cărei rezultate le așteptăm de trei ani de zile.

O excursiune de studii — în înțelesul strict al cuvântului, plănuseră anul trecut studenții ieșeni, sub conducerea profesorului Tafrali. Ea avea să dureze trei săptămâni și se făcea în Grecia și în Egipt. Intenția reiese clar: Era vorba de o excursiune de studii arheologice, căreia n'avea să-i lipsească deloc partea frumoasă — dovadă cele 400 de înscrieri. Cu toate că se începuse aduarea fondurilor și organizarea era terminată — excursiunea nu s'a făcut, amânându-se pe primăvara sau vara acestui an.

Am lăsat intenționat la urmă chestiunea excursiunilor în țara noastră, pentru ca să pot întreba: Câți dintre studenții noștri cunosc cel puțin una din provinciile românești — exceptând, natural, cea în care s'au născut? Nici nu mă gândesc să întreb câți le cunosc pe toate? Mi-e teamă că aș vedea foarte puține mâni ridicate.

Nu ne cunoaștem țara — și aceasta e o rușine! E o necesitate absolută pentru înfăptuirea unității sufletești a noii României, această cunoaștere a fraților din celelalte provincii și a pământului lor. Primul congres național al studenților din România-Mare — ținut în toamna lui 1920 — a știut și a reușit să arate cător-va sute de studenți și studențe din vechiul regat, cător-va zeci de Bucovineni și la 3—4 Basarabeni o mare parte din Ardeal (Clujul, Turda, Alba-Iulia, Aradul) și mai multe localități din Banat (Timișoara, Lugojul, Reșița, Băile-Herculane): suflete și pământuri românești. Anul trecut însă, congresul plănuit în Bucovina, de care se leagau atâtea speranțe, nu s'a ținut, sau — cece e aproape tot atâta — a fost de delegați. Nimeni mai mult decât Uniunea noastră generală nu e mai chemată să organizeze în acest an, în jurul unui congres la

Chișinău, o excursiune în întreaga Basarabie, provincia atât de românească și de care Ardeleni, Bănățeni și Munteni vorbesc ca de o îndepărtată gubernie rusească.

Așteptăm...

Până atunci ținem să îndemnăm pe toți studenții noștri să ia parte în număr cât mai mare la cursurile de vară dela Vălenii de munte; aducem aminte Centrului studentesc din Cluj de excursiunea în Apusul Europei pe care o proiectase anul trecut; iar Societății Studenților în litere dela Cluj, de altă excursiune, proiectată tot anul trecut și care avea de scop vizitarea mănăstirilor bucovinene.

Ion C. Roboșanu

Educația tinerimei germane și războiul

E vorba de studențimea germană, care și azi, ca și în toate timpurile — de când se poate vorbi despre o studențime propriu zisă — este expresia cea mai fidelă a sufletului german. Evident, că plecând dela aceasta „constatare” e greu să tragi concluzii, e și mai greu să generalizezi, că singură aceasta „pătură” socială — studențimea — a'r fi oglinda fidelă a întregului popor german și nu pare a fi mai puțin greu nici să faci dedacții logice prin faptul că răpim pur și simplu timbru specific al studențimei pentru a-l lipi în modcu desăvârșire „potrivit” pe coardele de conduită a mentalității germanismului în genere și a întregii lui manifestări de viață.

Nu ne înșelăm însă — cred — dacă rămânem la simplul fapt biologic, care vorbind dela sine ne spune, că părintele fiind *poporul*, i-ar educatorul *mediu*; copii, produsul acestora sunt și ei însestrați cu același calități și defecte.

Poporul german, ca factor biologic e dătătorul de viață al acestor fii, iar Germania — mediul — e educatorul lor...

Sinteza acestor două legi e *creatoarea*; dar' oare produsul acestei „Creatoare” fii — să fie ei numai conservatorii acestela?

Germania, poporul german, sufletul și mentalitatea germană sunt toate împreună produsul unei împrejurări... și ne întrebăm acumă decă acest „produs” e o realitate fixă, pecetluită de natură și care nu se mai poate schimba?

Iată problema, care se pune și care cere o soluțiune!

Să vedem acum dacă din manifestările de viață, din mentalitatea acestui popor reesă răspunsul și dacă acest răspuns ne dă totodată și soluțiunea acestei probleme delicate.

Ca mijloc de cercetare ne servește *educația*.

Acest mijloc de conservare și în acelaș timp de dezvoltare a *predispozițiilor* înăscute a unui individ, colectivitate, popor, ne va arăta dacă calea, direcțiile pe care merge poporul german — spre o țintă — au fost fericite alese și în ce măsură.

Negreșit, că educația are ca scop — indiferent că ce cale își alege — *conservarea, prosperarea, fericirea și usurarea mijloacelor în lupta pentru existență* a unui individ, speță, rasă, popor etc. . . .

Și dacă e așa, ne întrebăm, dacă menirea noastră de om, de popor, — parte a Naturei — e să urmărim exclusiv *numai* conservarea; *numai* prosperarea noastră, neglijind acestelaturia celorlalți copii; creații a Naturei și dacă nu dimpotrivă ni-s'ar impune chiar, ca din surplusul nostru de forță să *colaborăm oarecum cu Natura* ca astfel ușurându-i sarcina să-și poată desăvârși opera și în celelalte direcții, unde copiii ei sunt mai puțin dotați cu acele predispoziții, cari și ele își așteaptă un supraveghetor din partea Naturei — mamă și un educator călăuzător din partea „copilului” mai-e mancipat al acesteia. Natura a dat naștere animalului rațional, *i-a dat mână liberă* pentru a-și alege mijloacele cu ajutorul cărora să poată ține pas cu Ea și pentru a ajunge totodată la acelaș *bine, frumos și fericire* tot atât de naturale...

Și rațiunea liberă a muncit!

A format castă, hoardă, grup, popor, stat etc!

Prin acestea formațiuni *omul* dotat cu rațiune parte sa depărtat de natură, parte a menținut-o și pe mai departe ca îndrumătoare...

Unul — om sau popor — a creat pentru el izolându-se cu desăvârșire de Natură, altul a pștrătat contactul cu Ea *cerându-i* și în acelaș timp *dându-i mână de ajutor*...

Să analizăm după toate aceste un caz special de popor, care datorită manifestărilor lui de viață intră fără îndoială în maxima întâi relevantă.

Poporul german — *mai refractar legilor naturale, decât ori-care alt popor* — a adoptat dela începutul istoriei sale o educație egoist — națională.

Ce urmărirea acestor printr-o educație pur națională, decât fixarea cadrelor înguste în care forțele degajate aveau să se miște vecinic în același cerc vicios, ca plecând de la același popor german să ajungă la același germanism... și își dau oare seama, că sfidând astfel tot ce e natural și nefiind capabil să scape din ghiarele aceluiași cerc vicios, el nu făcea altceva, decât revenea vecinic în același punct de unde pleacă: *dela un egoism predispus la un egoism și mai radical, dela o concepție ereditară îngustă la una și mai îngustă...*

Rezultatul a fost și este și pozitiv și negativ!

Rezultatul pozitiv al acestui gen de educație e fără îndoială *confirmarea conștiinței de solidaritate, conștiinței de rasă, și a conștiinței naționale (!)* Solidaritatea însă în înțeles strict național! În aceasta solidaritate nu intră nici un crâmpel din *solidaritatea general umanitară!!*

Desigur, că o astfel de educație e necesară într-o măsură oarecare și utilă chiar; atunci însă, când o muncă depusă pe altarul întregii omeniri cere un suflu, un timbru *specific național*, un timbru în care intră în mod natural o mare parte din *energia și vitalitatea* poporului respectiv...

Dar să admitem că aceasta conștiință, aceasta solidaritate să alege vecinic între zidurile înguste ale aceluiași națiuni, am comite mai mult decât o crimă!! Crimă, pentru că prin exemplul ce ni-l oferă poporul german ni-se dă să asistăm la un fenomen curios: când acesta prin propovăduirea aceluiași „adevăruri”, devine atât de limitat și miop, încât nu numai că se ascunde după perdeaua naționalismului său în fața ori-cărui „lucru” strein, nu numai că desprețuia tot ce e venit din afară ci zimbea ironic chiar la adresa „afluențelor” popoarelor vecine, *aceste cel puțin tot atât de competente în materie de spirit de educație, de conștiință și putere de voință.*

Zimbea, pentru că educația impusă de „mediu”, creație a capriciilor și a concepțiilor înguste, — *nu-i îngăduia să pătrundă în mîesul „învățăturilor” venite din afară; nu-î îngăduia, să întrezărească manifestarea sufletului „strein”...*

Și ce i-a mai rămas să cunoască altceva, decât calitățile și defectele poporului său și doar ura, invidia și disprețul față de tot ce e strein: „barbar”...

Iată creatorul urei și a vecinului dor de răzbunare! Și ne mai mirăm

după toate acestea, dacă acest popor îngâmfat, grandoman, dar miop și-a inventat un nou „Cred-Eu”, un „Deutschland über alles”, un mijloc și scop în același timp. Și acest „imperativ categoric”, aceasta faimoasă deviză să fi fost-ea născută și transmisă prin ereditate; dela tată la fiu? *Nu! acest „imperativ” n'a fost și un este înăscut! El e invenția capriciilor unor expansiviști, el e rezultatul natural al educației puțin naturale.*

„Imperativul” a fost trimbițat, semnalul s'a dat și norodul sugestionat de haina pompoasă în care era îmbrăcat acel nimica... a alergat în luptă orbește și în goană după acel „über alles” i-a căzut masca și izbindu-se de fața adevărată a germanizmului, același vulg s'a văzut deodată înghenunchiat în fața realității...

Dacă acea tinerime, studențime germană, care în cursul războiului alerga și ea cu același devotament pentru a salva un petec scripitor din mantia Kaizerului și care în tot decursul acestui măcel a fost izvorul reinprospătător al germanizmului, nu și-a dat seama și nu a vrut să înțeleagă, că ura, invidia și dorul de răzbunare a celorlalte popoare față de Germania de fapt nu erau o realitate, ci era o *autosugestiune* al aceluiași popor german maniac, care plecând dela sine, ajungea vecinic la sine!...

Să fie oare vina studențimei, când credea, că înrolându-se cu miile și sutele de mii în armată și părăsind munca pașnică și rodnică: cartea și laboratorul, acolo pe câmpul de „onoare” va putea răzbuna sângele lui Körner, va putea împlini porunca lui Kant și Fichte și vor putea da dovadă de „Wille zur Macht” alui Nietzsche?!

Să fie oare greșala lor tinerească, că seduși de numele atât de sugestiv de „Übermensch”, sau aruncat în vâltoarea luptei nu pentru a apăra gloria neamului care persista și fără vărsări zadarnice de sânge, ci pentru a răspândi faima unor generali imperialiști...

Desigur fapta lor un e de condamnata, pentru că e frumos să lupți pentru un ideal dar' e și mai frumos de a trăi pentru el!... E frumos să alergi după un ideal, dar ne întrebăm dacă acesta a fost un ideal sau o iluzie?!...

Fapta studențimei germane nu poate fi considerată ca crimă de vreme ce o educație unilaterală le'a

poruncit să alege după a realitate, care nu era născocită pentru ei!

Ei au alergat după un ideal îndepărtat, care nu era e lor și nu-și dădeau seama că în calea lor sunt însoțiți de ironia sorții și nu observau, cum le alunecă de sub picioare realitatea, care singură era a lor și pentru ei!...

Acești tineri inflăcărați au părăsit băncile școlare și au părăsit familiile pentru a căuta o dreptate, care nu era a lor, pentru a căuta adevărul și își uitau că dela adevăr au plecat!...

Au încercat să-și măntuiască neamul de ura și invidia popoarelor vecine și... tot ei au devenit călăii neamului lor!

Și de ce toate acestea? — ne întrebăm. —

Sau acești tineri eroi ne răspund prin cuvintele lui Nietzsche:

„Noi nu suntem aceia pe cari să-i întrebi: de ce?...”

Noi nu cercetăm scopul; ne este de ajuns să cunoaștem motivul!

Atât știm doar fără să ne spună, că din copiii desmierdați — și de „mare speranță” — alui Fichte au devenit flăcăii lui Lenin: Kaiserul porunci și „norodul” își făcu datoria... Și și-a făcut-o!

Până ce ascuțișul sabiei îndreptat spre întreaga omenire, se întoarce zângănind spre inima plină de venin a Germaniei, chiar și unica ei realitate: Kaiserul deveni o ficțiune! Și abia azi își dau seama.

Iată ce înseamnă a nu cunoaște și a nu recunoaște alte existențe, alte popoare și alte valori! Iată ce înseamnă și unde duce tendința de a răsturna toate valorile! Iată în loc de un egoism aristocratic, cast și puternic, unul slab, spălăcit și murdar!

Dacă floarea de eri a Germaniei, studențimea eri încă propovăduia moarte pentru tot ce nu e german și dacă eri încă cu ascuțișul sabiei cuprins de sete, săpa izvoare de sânge în inima stancoasă a celorlalți frați în natură, soartea nu și-a uitat de copii ei vitregi, și azi vedem cum aceiași floare stă ofilită în fața puțului de sânge, blestemându-și trecutul și evocându-și viitorul. Masca a căzut și din eroii de luptă de eri au devenit eroii muncii de azi!

Și greșala n'a fost a lor!... Greșala a fost și este și azi în mare măsură a mediului! Dar mediul, nu e creat tot de noi? Ce este mediul altceva, decât creația instinctului nostru orb de a trăi. Acest mediu devine realitate numai atunci, când îi cerem ajutorul, concursul pentru a ne forma carac-

terele, pentru a ne educa însușirile. Și care e realitate? Ce trebe să știe unde trebe să caute aceste manifestațiuni psicho-patologice acești sfidători a-i naturii? *In naștere nu!* Nu pentru că singurul instinct înăscut pare a fi *instinctul orb de a trăi*. Restul instinctelor sunt simple *pre-dispoziții* pe care cu ajutorul aceleiaș voințe oarbă de a trăi le putem înăbuși sau desvolta, după cum aceste par a fi necesare și întrucât ele pot sau nu fi înlocuite prin alte legi naturale.

Dacă prin urmare realitatea e una: instinctul, voința oarbă de a trăi ce rol mai poate avea acel instinct răsboinic pe care omul slab îl aduce vecinic ca argument pentru a-și ameliora pasiunea pe care în lipsă de voință puternică nu e în stare să și-o țină în frâu.

În lipsă de instinct răsboinic înăscut, natural *nici rezultatul* manifestațiunii lui: *răsboiul* nu poate fi privit ca *un fenomen natural* indispensabil necesar și inevitabil!

Greșala pe care a comis-o — în primul rând tinerețea — a fost, că legile acestei forme de lupte, numite răsboiu, le-au căutat vecinic în *om* iar nu afară de el. Dacă admitem, că răsboiul e o manifestațiune a „instinctului răsboinic”, atunci trebe să admitem în mod natural, că precum așa numitul „instinct răsboinic” ca o simplă *pre-dispoziție* poate fi înăbușit de voință, tot așa și răsboiul, produsul acesteia, *poate fi evitat cu ajutorul aceleiaș voințe*. Răsboiul nu poate fi considerat ca un „Ding an Sich” pe care nu-l putem pătrunde! Acest „lucru în sine”, răsboiul există el ca *dat*, ca o realitate existentă în timp și spațiu, ca o fatalitate, pe care noi o ajungem, de care noi ne ciocnim în înaintarea noastră sau ne ciocnim de ea la aminte epoci?

...??
Tot așa și cu acele „frecări naturale” dintre popoare, cari se aduc cu argumente pentru a ne acoperi cu balsam lipsa de voință, rațiuna și pentru a ușura întrucâtva sarcina, păcatul oamenimei. Ele nu sunt și nu pot fi *nici realitate, nici excitante de „dorul răsboinic”, nici necesități naturale, ci ele consistă în mine om, în conștiința, în voința mea, om de a le căuta vecinic, a le înventa și a le observa urmărind prin aceasta un singur scop*: vărsarea surplusului meu — om, sau popor — de slăbiciune în rana deschisă a vecinului confrate în Natură...

Aceste sunt desigur maxime date pentru Germania, pentru care cel

mai bun dascăl de biologie și sociologie a fost *răsboiul* și care abia azi a învățat *arta adevărată a educației!* Un popor care impunea fragedelor lui odrasle, ca să nu respecte procesul Naturei azi își dă seama, că germenii distrugător este însăși *educația sa unilaterală*.

Abia azi își revine și observă, că tot ceea ce el numea cultură națională germană, care își aștepta transplantarea în meleagurile altor țări, de fapt era un microb disolvant, care în loc de *a regenera, degenera vecinic!* Altruism în transplantarea culturii? Dar' ori unde să sădea sămânța acestei culturi, ducea cu sine *timbrul* greoi al *egoismului național*. Abia azi înțeleg, că educația egoist-națională și unilaterală le-a răpit vederea pentru a nu-și da seama, că cultura trebe să emane în primul rând *dela om și pentru oameni*, iar numai în al doilea rând *dela națiune la națiune, dela popor la popor etc.*

Nimeni nu condamnă acest gen de educație; ceea ce e de condamnat și ce e o crimă, e: *unilateralitatea*, miopia provenită din faptul, că nu se dă privire liberă ochilor decât asupra ceea ce e *al meu națiune* și pune vâl pe ochi *atunci*, când acesteia caută cercetători *alte adevăruri, alte confirmări ale adevărului, alte probe de conștiință și alte probe de a înțelege rostul vieții!* Timbrul național *să se mențină*, însă să fie numai piatra de temelie a turnului măreț ce se va ridica majestos: *umanitarismul!*

Di-a turnul înalt ce se va zidi pe pietrele vechi, dar' încă solide ni-se va deschide o priveliște asupra întregului glob locuit de oameni și ne vom uita de granițele *artificiale*, de zidurile chinezești cari sunt trase între om și om, popor și popor.

În locul muncii distrugătoare, negativă: ura, invidia, patimă grandomania și ca rezultat al acestora răsboiul sângeros, să se adopte pentru prezent și viitor *munca pozitivă, munca pacinică*: să se procedeze la distrugerea acestor slăbiciuni omenești și și în locul lor să se întronizeze dezvoltarea *voinței* de a trăi! Prin dezvoltarea voinței, munca noastră devine *altruistă*... Deși egoismul pare a fi o predispoziție înăscută mai dezvoltată și deci o mică realitate, el numai sub formă aristocratică: sub forma coștiinței puternice de sine, recunoașterea *valorii* de sine iar' nu prin ignorarea și negarea altor valori să se mențină.

În paralel cu acesta să se facă

educația cât mai intensă a voinței de trai cu scopul de a înfrumuseți, a colabora mână în mână cu Natura pentru săvârșirea binelui și fericirii de aproapele tău *om: altruismul!* Și cine altcineva e chemat, cine e mai în drept să pătrundă acest adevăr decât sufletele fragede, tinerețea, studentimeea!

Exemplul studentimeii germane de eri să'fie un „*veto*” pentru ori-cine și dacă în trecutul apropiat cuvântul atât de sonor de „eroism” i-a fascinat, să nu uite, că acest „eroism” sancționat de sânge, ori-cât de admirat ar fi el de lumea înconștientă, el este totuș *slăbiciunea* intrupată acelor oameni, cari nu cunosc și nu vor să cunoască celalalt *eroism: munca!*

Unde să căutăm mântuirea, și ce ne poate consola?...

Nimic altceva, decât râvna de muncă!

Să înțelegem în fine și noi, că zângănitul armelor e un cântec vechiu, un vis ură și precum „timpul” a acoperit cu praf literile de aur „Deutschland über alles” gravate pe eșarpa studenților germani și precum acelaș „timp” azi le decorează așarpa cu un nou imperativ: „Arbeit über alles”, să nu ezitam nici noi de a nu porni pe calea vieții înarmați cu lozinca ideală că: *numai prin muncă ne va veni mântuirea!*

Gheorghe Belea.

Secretele vieții

(Către un tată)

— URMARE —

de DELLA THOMPSON LUTTES
în românește de V. Bărbat.

Uneori sunt atrase și fetele în curentul acesta al libertinajului. Destul însă că băiatul se înstreinează de casa părinților lui, că petrece aiurea, că se îmbolnăvește poate și că se afundă până'n gât într'o viață peste măsură de grea pentru puterile lui. Și unde să se ducă el acum să ceară sfat și încurajare? În nici un caz nu la „întârziatul” de tată-său nu, căci acesta l-a îndepărtat dela el, dela început chiar! El știe că n'are la ce să s'aștepte dela cei de acasă, dela nici unii din ei. Face și el ce poate atunci!

Uneori se însoară, se însoară, prea tânăr încă spre a putea ști ce este și ce nu este adevărată valoare în femeia pe care a luat-o, în femeie în genere. Alte ori, se duce în lume și lasă fata care a fost prima lui legătură „serioasă” în

grija sfinților ; doar dacă aude cândva că ea a murit și atunci, dacă este om de inimă, nu-i mai rămâne decât să târască toată viața cu el sarcina acestei crime. În unele cazuri se aruncă de pe vre-o punte în vre-un râu și sfârșește, odată cu viața aceasta pe care nu o poate stăpâni și din care nimeni nu-l ajută să iasă cu bine. Dacă se întâmplă de capătă vre-o boală venerică — și care tânăr, care „se respectă“, n'a trecut prin astea! — el dă goană la șarlatanii care împănază lumea cu reclamele lor. Zic șarlatanii, căci doctorii de omenie, n'au nevoie și nu pot bate toba în drumul mare ca cei din categoria dintâi! S'ar duce el, băiatul, la doctorul casei, dar bănuiește că acesta va fi tot un fel de „ruginitură“ ca părintele lui, un om incapabil să ajute pe creștin la necaz, sau cu vre-o gură atât de rea, încât mai bine te lipsești de serviciul lui! Și așa, iată-l pe băiatul nostru strecurându-se pe ușa vre-unuia din doctorii-reclamă de care spuneam și odată în fața magistrului respectiv, mărturisind cu rușine, sau cu un aer de „om care știe“, după împrejurări, pacostea care-a dat pe capul lui. Ce urmează știi. Dracul cel bătrân, e vorba de doctor, pufnește de râs, îl pipăie pe ici, pe colea, îi spune tot felul de murdării, — el crede că face „spirit“! — îl asigură că de-acuma este și el un „om“ și-l liniștește afirmându-i că-i va „trece“ în câteva zile. Apoi îi dă o sticlă cu vre-un „specific“ oarecare, de pe urma căruia boala se poate lecuși sau nu, după cum este cazul, îi atrage luarea aminte să fie mai băgător de seamă în viitor și ajuns aici, îl conduce pe urmă până la ușe. Odată afară, poți fi sigur, că băiatul tău se crede întabulat deabinele în rândul oamenilor cu greutate, un erou, ce mai încolo! Ce nu făcuse încă vîtiul, a desăvârșit doctorul: inițierea și introducerea în ordinul libertinajului este completă. Un lucru numai nu învățase băiatul tău din toate „experiențele“ lui: el nu învățase încă să se respecte și pe el, ca bărbat și să respecte și pe femeie, ca atare. Dar să lăsăm astea!

După o bucată de vreme se însoară. Și este chiar fericit; atâta doar că-i pare rău une-ori de cele ce-a făcut, da 'ncolo e fericit! Ea este curată și plină de gingășie și ea-l crede și pe el la fel cu ea. Că el nu i-a spus, bine înțeles, nimic! Cum să-i spună!? S'o supere, așa de geaba, să-i vestejească, fără fo-

los, visurile ei de fecioară! Nu, el a găsit că-i mai nemerit să 'ntoarcă spatele trecutului, să tragă ușa după el și să nu se ocupe decât de fericirea lui prezentă... și viitoare. Uneori treburile merg bine; alte ori însă, ușa trecutului rămâne crăpată și când îi viața mai plăcută, puf! o duhoare de putrigai dă năvală și strică aerul, cel curat al căsniciei. „De ce nu mi-a spus cineva ce să fac?“, așa gândește el acum cu ciudă; Dar revolta aceasta-i scurtă. Când va avea și el un băiat va face și el aceeași greșală ca și tine!

- Dacă va mai-avea, bine înțeles, vre-un băiat! Uneori „nebuniile tinereții“ turbură și zăgăzuesc puterile creative ale bărbaților și copiii lor nu mai găsesc nici odată drumul realizării lor!

Iată-ne deci în luna de miere! Totul este dulce și plăcut acum, numai că soția cea tânără se îmbolnăvește. Ceva temperatură, osteneală, dureri în pântec și n regiunea organelor reproductive, acestea sunt simptomele. Se aduce un doctor. Acesta vede îndată ce este la mijloc, dar nu zice nimic. E prea târziu! Dacă tânărul s'ar fi dus la el în loc să meargă la celălalt, el i-ar fi spus ceva, atunci. I-ar fi spus să nu se însoare decât după un an de zile și și-nici după acest termen, decât dacă un medic cinstit și conștiincios îi va da un „certificat de sănătate“, atestatul că este pe deplin vindecat.

Femeia urmează o bucată de vreme tratamentul local, până ce într'o bună zi doctorul spune tinerii pe-rechi, că numai o operație mai poate scăpa viața bolnavei. Operația are loc și 'n vremea aceasta bărbatul umblă de colo până colo, îngrijat, dar neștiind câtuș de puțin, că tot răul acesta este, în mare parte, urmarea felului lui de viață de altă dată. Doctorii taie și dau afară toate organele de reproducție, imbibate și roase de puroiu: ei iau soției ceea ce facea în adevăr din ea o femeie, puțința de a fi într'o zi mamă și o redau vieții despoiată de această glorie, jefuită de privilegiul ei dumnezeesc, de dorul ei cel mai prețios. Uneori rămâne cel puțin sănătatea, după această muțlare; alte ori însă femeia iese schilăvită din sala de operație, pentru tot restul zilelor ei alte ori în sfârșit, ea nu mai iese de loc: o duc alții, la groapă și atâta tot!

Acestea sunt numai unele din consecințe. Câte altele însă nu mai vin sau nu mai pot veni! Ici d. ex.,

ayorturile se țin lanț, până ce la urma urmelor femeia nu mai este decât o ruină, o ființă cu sufletul și fizicul zdrobite, iar bărbatul ei un om dezamăgit și descurajat, neștiind de obicei, nici unul nici altul, că soțul este cauza, vina tuturor acestor rele. În altă parte femeia rămâne sterilă și căsnicia cea nouă va fi o grădină pustie. Și vina va fi tot a nebuniilor din tinerețe, căci nu trebuie să uităm că sterilitatea bărbatului și a femeiei este datorită, în majoritatea cazurilor, infecției gonoreice.

Uneori în sfârșit, copilul vine. De multe ori el este însă orb; ori dacă a fost scăpat de infirmitatea aceasta, grație cuminenței vre-unui doctor, el va fi cuibul în care infecția primitivă va ocroti și prepara venirea unor alte boale.

Blenoragia a fost considerată, până acum drept o parte integrală a procesului de inițiație al bărbatului. S'a zis chiar că ea este o boală „neofensivă“ și din păcate unii doctorii-au sprijinit și ei felul acesta de a vedea.

Astăzi însă doctorii fiind mai conștiincioși decât înainte vreme și având la îndemână un bagaj științific mai bogat gândesc altfel și ei recunosc aproape în unanimitate că blenoragia poate avea drept urmare sterilitatea, pierderea vederii, boale de inimă, avorturi, îmbolnăvirea organelor reproductive și chiar și moartea.

În Germania sunt 30.000 de orbi, care datorează nenorocirea lor infecției gonoreice și cu tot ajutorul dat de știința germană, cu toată grija pe care o au medicii acolo în cazurile de naștere, rămân în fiecare an, după cum ne spune Doctorul R. N. Wilson, 600 de copii orbi, tot din cauza boalei pomenite mai sus. Doctorul Wilson ne mai spune, că jumătate din populația Europei suferă de această boală, de blenoragie! Iar doctorul Howard A. Kely, din Baltimore, ne informează că numai în New-York sânt 3000 de bolnavi noi în fiecare an.

Boala acesta „inofensivă“ se transmite nu numai prin contactul direct cu cel suferind, ci și prin intermediul ștergarelor, al așternuturilor, al obiectelor de toaletă și al băilor publice. Așa se citează cazul unor copii, ai căror ochi s'au infectat și îmbolnăvit numai prin faptul că dormiseră în acelaș pat în care dormea un individ care avea gonococi.

Statistica arată că 50 la sută din tineret este infectată. Băieții de paisprezece și cincisprezece ani cad adesea, din cauza neștiinței lor, în

mănile persoanelor apucate pe calea vișului și căpătă în chipul acesta blenoragia. Mai acum câteva zile, o mamă disperată, îmi scria că băiatul ei, abia de 15 ani, este bolnav, că un „prieten“, unul din cei care „știu“ ce este viața, l-a târît pe calea libertinajului și că așa a venit răul. „Noi n'am vorbit niciodată cu el“, îmi scria ea, „de lucrurile astea. Eu nici n'aș fi știut cum să deschid vorba și tată-său zicea că lasă că va învăța și el cum învață toți băieții. Acum însă“, adăugă mama care-mi scria, „bărbatul meu este atâta de infuriat încât-zice că-l dă pe ușe afară. Ce pot să fac, ce mă înveți să fac?“

Să ție băiatul acasă și să-i ajute să se lecuască și să-și scape „bărbăția“ din ghiarele ruinei și neputinței! Altceva ce să facă! Când ar fi fost să vorbească cu copilul, câți-va ani mai înainte, să-i dea sfaturi, ei tăcuseră amândoi; acum n'aveau decât să facă, cât mai cuminte cu putință, față urmărilor nepriceperei lor de atunci!!

Atât despre blenoragie.

Mai spunem numai că boala aceea are, după Noeggerath, Neisser și alți savanți de seamă, urmări aproape tot atât de grave ca și sifilisul, de care ne vom ocupa îndată.

Sifilisul se vindecă mai sigur decât blenoragia; așa cel puțin afirmă doctorii din zilele noastre. Tratatamentul reclamă însă o cură de cel puțin trei ani de zile, un termen care pare de multe ori prea lung celor bolnavi! Mulți bărbați, în adevăr, bărbați de aceia care n'au fost învățați să se stăpânească, să respecte femeile și care nu-și dau seama nici de urmările pe care le poate avea boala lor, trec peste sfaturile doctorilor, se însoară și transmit femeii și copilului lor o boală mai grozavă decât lepra chiar. E drept că știința a găsit un leac în contra acestei boale și că, dacă avem răbdare, ne putem lecu cu timpul de ea; dar nu fie cine se caută și se poate căuta și chiar dacă ar face-o, nu însemnează că nu este mai bine să n'avem nevoie de tratament, ferindu-se de ea dinainte de a o căpăta.

Paralizia (mai ales la bărbați sub 40 de ani), nebulia, prosteala, epilepsia, orbirea sunt în majoritatea cazurilor urmările acestei boli, sau în cece privește unele dintre ele, urmările blenoragiei.

(Va urma).

Turismul ca sport și factor de educație

Sportul ne procură două plăceri: plăcerea de a-l vedea și plăcerea de a-l face. O formă în care el cuprinde ambele laturi este turismul. Aproape toate țările au Cluburi și Societăți organizate în acest scop. Ba chiar țările antice și țările orientale din zilele noastre au avut și se bucură de astfel de organizații în vederea scopurilor de mare importanță, ca: societăți pentru exploatare, de expediții, pentru diferite tranșacțiuni, caravane etc. Intreprinderile de acest caracter în faza lor actuală au luat în Europa numirea de „turism“.

Turismul — azi — la noi pare un lucru nou, aproape necunoscut dovadă a unei lipse totale de organizațiuni cu trecut. „Cu trecut“ deoarece în anul precedent s'a înjghebat și la noi o așa numită „Frăție munteană“ asupra căreia se va insista mai la vale.

Turismul propriu zis începe abia cu jumătatea doua a secolului XIX-lea și era considerat pe acele vremuri, din cauza dificultăților pe care le întâmpina, mai mult ca o ocupație de plăcere — aristocratică. Dându-i-se importanța cuvenită după rezultatele obținute mai apoi el câștigă tot mai mare teren de dezvoltare, punându-se pe baze practice. Azi toate țările civilizate au societăți de turism atât particulare subvenționate de Stat, cât și de ale Statului. Aceste puse în serviciul științelor și al dezvoltării armonice între trup și suflet aduc ea dobândă reală o multime de rezultate pozitive științelor, conservând și dezvoltând în același timp vigoarea și sănătatea în toate clasele unui popor, care știe să cunoască și să aprecieze valorile patriei sale.

Turismul este sportul cel mai sănătos și care se poate procura foarte ieftin cu mijloace modeste fapt ce face să fie recomandat tuturor.

Este greșit cu desăvârșire când în viața de toate zilele turistul se confundă cu „alpinistul“ și tot așa de greșit e a se crede că turistul ar fi condamnat a-și face excursiile sale numai „per pedes apostolorum“: El se va folosi în totdeauna de toate mijloacele de comunicație și va căuta să pătrundă atât la înălțimi, cât și în adâncimi.

Cuvântul „turist“ derivă din cuvântul francez „tour“ care însemnează a face o călătorie. Turistul se împarte în mai multe categorii. O ca-

tegorie o formează alpinistii (Bergsteiger, First climbers).

Aceștia aduc mari servicii orografiei, hidrografiei, hypsometriei și celorlalte ramuri ale științei geografice, precum și științelor naturale ca: zoologia, botanica, geologia, mineralogia etc. O parte din cei mai renumiți sondatori și descoperitori ai științelor pozitive au fost turiști ca: Humboldt A., Edward Whymper, Ferdinand von Hochstetter, Fedcsenko Alexei Pavlovici, Tyndal și alții.

Pentru a evidenția importanța pe care alte țări au dat-o turismului, să vedem câteva societăți:

„Deutscher und Oesterreichischer Alpenverein“ înființat la 1873, avea în anul 1889 un număr de 22,000 membrii, servind scopuri științifice.

„Club Alpino Italiano“ înființat la 1863 cu 4400 membrii în anul 1889. A înființat trei reviste, 59 colibe de adăpost, 36 drumuri, 38 stațiuni meteorologice.

„Oesterreichischer Alpen-Club“ înființat la 1878 cu 873 membrii. A editat o revistă și a ținut 16 prelegeri.

Ar fi prea lung șirul acestei expunerii, dacă s'ar trece în revistă toate societățile de turism. E de ajuns să se știe, că de ex.: în 1908 numai în Hamburg, Altona și Wandsbeck existau 32 la număr; iar din „Asociația societăților germane de turism și excursiuni“, fac parte 62 societăți cu peste 200.000 participători. Activitatea e cunoscută din statistica compusă de cătră „Asociație“ în anul 1882—1908.

Ca să se poată forma o idee despre modul cum se făcea propagandă și pentru ca sistemul de organizație să devină mai ușor de pătruns în acest scop, se vor aminti în trecut câteva reviste și publicațiuni de popularizare ca: *Alpenzeitung*, *Oesterreicher Touristen Zeitung*, *Über Berg und Tal*, *Der Tourist*, *Der Wanderer*, *Sauerland*, *Gebirgsbote*, *Der Naturfreund*, *Der Harz etc, etc*.

În acest scop statul cheltuește sume enorme, dar prin aceasta nu face alta, decât sprijinește interesul moral și financiar al țării.

Foloasele cari rezultă din această acțiune sunt de șase feluri:

1. Prin contact cu poporul legăturile sufletesti reîmprospătându-e în continuu, servesc ca mijloc de conciliare al claselor, contact prin care clasa conducătoare nu poate să-și procure decât forțe noi în mijlocul păturii de unde a plecat.

2. Prin dese vizite ale streinilor populația profită mult, atât pe teren financiar, cât și pe terenul cunoștințelor câștigate prin contactul nemijlocit.

3. Tot această propagandă a vizitatorilor streini ridică valuta unei țări.

4. Servește și asigură succesul științific atât al științelor pozitive, cât revarsă lumină și asupra tradiției închisă în poveștile și superstițiile poporului naiv.

5. Exoperează construcții, instalări și îmbunătățiri.

6. Desvoltând organele fizice și procurând sufletului o recreație, care apoi servind ca un vecinic izvor de inspirație, asigură prosperarea fiecărui individ în special și fericirea unui popor în general.

Cu drept cuvânt se poate zice deci, că suma cheltuită pentru armată e tot atât de importantă ca și cea cheltuită pentru educația fizică a cetățenilor.

Spiritul activ și doritor de excursii îl caracterizează atât de palpabil umorul cuprins în următoarele versuri ale unei societăți de excursii din Düsseldorf.

Gib' mir schnell noch einen Kuss,
Weil ich heute wandern muss,
Ich bin dein in Ewigkeit —
Samstag's hab' ich keine Zeit.

Revenind după aceste la subiectul propriu zis e bine să se schițeze și la noi situația turismului așa, precum se prezintă:

Anul trecut s'a înființat la Cluj „Frăția munteană”. Azi ea continuă a-se organiza sub președinția dlui prof. E. Racoviță. Afară de această organizație turismul în România nu are alte urme.

Admițând că a'r mai exista chiar acestora cu siguranță le lipsește nu numai spiritul de organizație, ci însăși vitalitatea. O singură publicație sau propagandă pe altă cale nu a putut să apară în cursul celor patru ani, de când toți Românii sau unit sub un singur sceptru. Singurul lucru serios în această privință l-au pus la cale și realizat în chip satisfăcător „Cercetașii”.

Un strein, Robert Baden Powel, a trebuit să pătrundă cu spiritul său pentru a pune baze unui început de regenerare. Cercetășia în Anglia continuă în opera sa prin așanumiții „Seniori”, tot cercetași, cari toți sunt studenți universitari.

Societăți de turism organizate în România până acuma nu au existat. Energia și seriozitatea dovedită în nenumărate rânduri de către el

prof. E. Racoviță e cea mai vie probă că în curând se va relua și- rul de organizație acestor societăți.

Di Profesor E. Racoviță are introdus în programul D-sale și planul de construire a unor colibe de adăpost la Scârșioara și Detunata.

Revenind după cele relatate — la subiectul propriu zis și care cere o soluțiune oarecare, să se atingă acum în treacăt măcar câteva puncte, cari în viața sportivă dela noi constituiesc intru câțva modesta axă cardinală:

1. Imbrățișarea acestei opere cu toată căldura din partea Statului și

2. Emanciparea femeii prin exercițiul liberal sportului.

Prima chestiune a fost atinsă puțin la începutul espunerii arătând interesul altor State, cari susțin cu toată tăria această armată creatoare a viitorului.

A două problemă se rezolvă dela sine prin diviza:

„Fortes creantur fortibus.”

Fetele de azi — mamele de mâine — nu v'or putea da generație puternică decât eșind din cercul îngust al tradiționalismului învechit.

Puntea de trecere dela „traditismul” la modernismul „progresiv” să se facă în mod lent, iar odată ajugând la acest din urmă stadiu în deosebi femeile să nu confunde modernismul cu ridicolul.

Răspunderea în primul rând pentru educarea fetelor cade asupra conducătorului, — deci asupra Statului. Germania recunoaște chiar că Statul jefeste de 17 ori mai mult pentru creșterea băieților, decât pentru fete. Dar în România? . . . Tot în Germania femeile sunt reprezentate în Societățile de gimnastica numai în număr de 17%.

Cu ocazia unei excursii în Elveția în anul 1911, dintre 2770 partipatori 1800 au fost studenți și numai 400 studente. Pentru ce? oare numărul barbaților e mai mare decât al femeilor? Cauza se poate găsi tot în Codul „tradiționalismului”, care prescrie o creștere greșită obținând ea rezultat un corp debil și a atrofiat; o'altă cauză e desinteresul Statului față de creșterea fetelor. Spartanele erau obligate a face zilnic gimnastică, a se obicinui cu greutățile drumului, iar coroana de auri o primea întotdeauna trupul cel mai frumos și fizicul cel mai bine dezvoltat.

Englezii au dreptate când spun că: unde este voință există și drum!

Iată câteva dovezi și fapte cari împreună oarecum o nouă mișcare în viața socială. Drepturi egale se pot

câștiga nu mai pe lângă aptitudini și forțe egale!

Poate, va crede cineva, că acest articol ar fi răsărit odată cu razele Soarelui de primăvară, pentru a asfinții din nou. Nu! Sportul nu este legat de anotimp. Frigul, căldura și ploia luptând cu ele, sunt factori cari oțlesc spiritul și trupul și prepară pe om pentru viață.

Suazii din Africa de sud gonesc din sat băiații de 15—16 ani, pe timp de o lună, dându o sulită și o pavază; cel nevoiaș nu se mai rentoarce, iar cel destoinic este primit cu bucurie, pentru că știe săși câștige hrana. E curios cum la aceste organizații sociale primitive, se respectă puterea și destoinicia.

Ce ar în-piedeca oare pe educatorii moderni ca să propovăduiască și să preamărească frumuseța naturii și ee i-ar putea opri, ca fragedelor „forțe” — cari azi, durere în multe părți ale lumii — nu cunosc decât laturile artificiale ale educației, să li-se dea de acuma frâu liber pentru a alerga în sinul naturii, ca să trăiască, crească și înfloriaască

I. Ghitia.

Scrisoare din Cernăuți

Străinul, care pentru întâia dată vizitează capitala Bucovinei, și care din întâmplare a ieșit Duminecă înainte de masă pe corzo, e surprins de un spectacol neobișnuit și curios.

Tineri, în chipie cu fel de fel de forme și culori, cu panglici pe piept, se plimbă sau stau în grupuri discutând zgomotos.

Fetele celor mai mulți sunt brăzdate în toate direcțiile de cicatricele loviturilor de sabie, primite prin dueluri.

E studențimea cernăuțeană, veselă și dornică de viață!

Peste tot se observă o atmosferă plină de poezie și semănătate . . .

Se poate vedea ușor că „traiul fericit de student cu dulce-ai libertate” n'a ajuns aici încă o frază goală.

Seara când luna scaldă zidurile albe și parcurile tăcute cu lumina-argintie, dând un aspect romantic și misterios, te poți crede transportat în lumea viselor cântată de poeți. Pretutindeni se aud cântece vesele sau duioaseacompaniate de sunetul săltăreț și melodios al ghitarelor . . .

Sunt studenții, pentru care orice ocazie e binevenită de a-i da „scumpei” o serenadă.

Duelurile între studenți sunt la ordinea zilei... Și nu sunt de condamnate... Nu, pentru că în locul scandalurilor publice, cari ar putea să înjosească în mare măsură prestigiul studenției, e de o mie de ori mai preferabilă această luptă dreaptă, în prezenta unui public restrâns și pur studentesc.

De altfel aceste dueluri un sunt prea periculoase... (?)

Cazuri mortale în urma duzelor nu sau prea înregistrat.

În cazul cel mai rău se alege fiecare dintre combatanți cu câteva tăieturi zdravene și atât!

După cele spuse mai sus s'ar părea, că studentul cernăuțean n'ar știe decât să chefuiescă și se dueleze.

Ei bine! Această e părere greșită și tot așa de greșită e și părerea unora moralști ursuzi, cari prin impunerea unei seriozități silite și necorăspunzătoare vârstei, vor să înăbuse pornirile firești ale studentului.

Ca și când viața nemiloasă n'ar aduce și așa destul de repede mizerii și griji.

Fructul operii acestor vrednici apostoli ai seriozității nu poate fi altul decât oameni îmbătrâniți înainte de vreme, niște oameni-mașină, imapabili în știință, imposibili în societate.

* * *

Aproape fiecare națiune locuitoare în Bucovina e reprezentată prin mai multe societăți studențești.

Deoarece deomdată organizațiile străine nu ne interesează, se vor trece în revistă organizațiile românești.

Românii au șase societăți studențești organizate, nu însă toate în cadrele vreunei Facultăți sau regiuni.

Se aud zilnic atâtea păreri greșite despre studenții Români din Bucovina, încât se impune o rectificare al unora din aceste păreri, cari ar putea arunca o lumină greșită asupra studenției Române din Bucovina, care ca o santinelă neînduplecată, a zădărnicit toate încercările făcute de guvernul austriac, de a îstrăina Români din Bucovina de restul neamului românesc.

Se aduc acuze de germanizare și separatism...

Pentru a se putea răspunde la aceste să se dea mai la vale istoricul scurt al societăților românești din Bucovina.

Pe timpul înființării Universității din Cernăuți, de către Austrieci, care avea ca scop germanizarea, Români erau aproape izolați.

Unicul contact cultural, pe care l-au putut avea era cu Nemții. Trecearea în regatul liber era aproape o imposibilitate.

Este deci lucru firesc, că la înființarea primelor societăți studenții Români, să fi fost întrucât-va influențați în organizarea lor de spiritul organizațiilor similare germane.

Trebuie să constatăm însă cu satisfacție, că studentul român, adoptând organizația germană, n'a primito întocmai, ci din primul moment a căutat s-o transforme și s'o acomodeze spiritului poporului român.

Idea conducătoare a celor, cari au înființat prima societate românească era lupta pe toate terenurile împotriva tendinței de germanizare.

Puternicul curent de apărare națională, pornit din sânul acestei înghetări tinere, s'a manifestat în curând pe toate terenurile, așa încât oricine ar cerceta roadele activității studenției române, nu ar mai aduce acuze de germanizare. Între diferitele societăți studențești s'a ivit — după un timp — o rivalitate, care însă departe de a fi dăunătoare intereselor comune, a folosit dinpovrivă foarte mult cauzei naționale.

Rivalizând societățile întreolaltă nu s'a putut desvolta indiferentismul studenților față de organizațiile lor, atât de caracteristic în celelalte orașe universitare ale Țării noastre.

Ce contrast frapant e între o societate din Cernăuți și una din celelalte orașe universitare românești!

Aici intimitate și familiaritate între membri, dincolo răceală și indeferentism.

Cine a fost odată membru al unei societăți cernăuțene nu încetează a nu se înrola și pe mai departe în unele din aceste societăți chiar după terminarea studiilor și dobândirea unei situații sociale.

El primește atunci titlul de membru emeritat (mai familiar „badiță”) sau cum se obișnuște în alte societăți: „domn bătrân”.

Aceasta întocmire aduce cu sine avantajul, că studentul, care în cele mai multe cazuri se recrutează din țărani, nu rămâne izolat ci tocmai prin ajutorul acestor foști studenți, cari îl îndrumază, are posibilitatea de a fi totdeauna în legătură cu lumea din afară.

Și mai e un lucru bun în organizația bucovineană: studentul bucovinean nu face politică militantă.

El preferă, să stea înafară de curentele politice cari bântue Țara și se mărginește de a privi din depărtare și obiectiv luptele de partid,

formându-și astfel o concepție politică, fără însă s'o propage.

Astfel când va ajunge la cârma statului va fi rece și fără prejudicii.

După unire s'au făcut câteva încercări, — cu puțină reușită — de a introduce sistemul centrelor și societăților pe facultăți și în Cernăuți.

Studentul bucovinean însă aceste inovațiuni le-a primit cu neîncredere, fiindcă acest sistem pe centre, care duce după sine tot bagajul de societăți pe facultăți, cu societăți pe regiuni nu corespunde, nici firii studentului român, nici necesităților, fiind prea greoiu...

Adepii acestor sistem au adus fel de fel de motive: Ba că se face așa și în Franța, ba că au zis astfel Englezii, sau că în Germania se face la fel etc. etc.

Se pune însă întrebarea dacă Bucovina e o colonie franceză, germană sau engleză?

Nu! Suntem un popor independent cu un timbru specific moral și intelectual și convingerea noastră e că în sistemul de organizare a studentului român nu s'a spus încă ultimul cuvânt!

Totul e numai un ce provizoriu. Când va fi vorba, despre o nouă organizație studențească, care va trebui să cuprindă toată studențimea Țării noastre, atunci își vor spune cuvântul și studenții bucovineni...

Și atunci nu vom imita ci vom crea!

Traian Bădescu.

Scrisoare din America

Intoarce răul în bine

de L. L. POL.

Într'un ziar american, cunoscutul scriitor Pol, luând ca exemplu tenacitatea de muncă a unui student român dela Universitatea din Akron, trage următoarele concluzii:

„Cam acum vre-un an, un român, care vorbea atât de prost limba engleză încât, abia puteai să l înțelegi, s'a înscris la Universitatea din Akron. Astăzi el a întrecut pe toți colegii lui americani și este primul la limba engleză.

Cazul acesta ilustrează odată mai mult, că o piedică în drumul cuiva nu însemnează numai decât o nenorocire. Ea este din contra o bine cuvântare pentru omul care are stofta în el. O piedică este mai curând un stimulant pentru acela care are voința de a învinge.

Un om, care este subred în tine-rețe, e foarte probabil că va lupta atât ca să birue acest defect în cât va sfârși prin a avea mai multă energie și mai multă intalitate, de cât aceia cari erau din naștere robuști. Roosevelt a fost un exemplu remarcabil în direcția aceasta.

Un om, care are unele necazuri financiare, e foarte probabil că va lupta atât ca să acopere piedecile lui încât va pune baza unui succes durabil. Mentea lui se tonifică, voința lui se interesește, fiecare fibră din ființa lui se îmbunătățește.

Lordul Sonthamston, întrebând pe episcopul din Slandoff cum să-și crească fiul ca să răușească în lume, a primit următorul răspuns: „Eu

nu cunosc de cât o cale: „dă-i talent și sărăcie“. Cu alte cuvinte, pune-i în drum vre-o piedică.

Un om bogat, arătând un tablou făcut de el, unui pictor mare, acesta zice: „Ca să devii un pictor bun, ți-ar trebui numai puțină sărăcie“.

Vezi bine că o piedică este totdeauna o nenorocire pentru acela care dă ușor înapoi. Un astfel de om scotește orice opoziție drept o barieră de netrecut, în calea speranțelor și dorințelor lui.

Dar omul care are voința să învingă, un astfel de om nu este de cât îmbărbătat și mai mult la muncă de piedicele ce-i ies înainte“.

Să urmăim exemplul dat de colegul nostru în America.

rințelor ce a îndurat până acum și-a ispășit păcatele... e dornic de re-naștere, e dornic de viață și de progres... Spuneți lumii întregi să-și întoarcă privirea spre el, ... nu-l lăsați să piară și prin nepăsarea voastră nu-i prelungiți agonia...!

Acel popor, care azi moare pe acele câmpii largi, prin mijlocul căroră bătrâna Volgă istovită de veacuri apleargă șerpuiind la sânul mamei imitând și azi zgomotos imnul mortal al Țarilor muribunzi... acel popor — vă spun — eri a avut un Dumnezeu, eri a avut o credință, un ideal; eri a fost copilul Naturei...

Iar' azi?... Convertit de sofismul vremilor a comis o crimă, o crimă în urma căreia este adus de aceiaș judecători a-i vremilor înaintea tribunalului Naturei: Indurarea, Foamea, Moartea!...

Studenti! Patria care m'a trimis să vă implor ajutorul, nu e numai cuibul fărădelegilor, a păcatelor și a tuturor relelor; ea mai e și frumoasă, mândră și bogată... faceți dar' ca Soarele ce răsare pe plaiurile ei, să zâmbească din nou cu acelaș farmec în apele ei cristaline, faceți ca bătrâna Volgă, — care azi e cimitirul copiilor Naturei — să se scalde din nou în razele purpurii a-i Aurorei vestitoare de fericire...

Faceți, ca faptele voastre să fie scrise cu litere de aur pe valurile apelor cari azi poartă pe coama lor jertfele vremilor...

Glasul vostru va fi ascultat.

Rusia mea castă și divină azi este violată...

Pedeapsa și-a primit-o înainte de a fi judecată! Dar'... circumstanțe atenuante are și ea, ca orice criminal: Forța, voința și dorul de viață!

Nu i-o răpiți! Redați-o!... Sunt frații noștri, ai voștri... Sunt oameni!...

Tunny.

Gorkij către studentimea Germană

Gorkij cu ocaziunea vizitei sale în Germania — fiind trimis de către guvernul sovietic pentru a solicita ajutorul guvernului din Berlin de a trimite alimente poporului înfometat de pe malul Volgei — între altele adresează următoarea proclamație pătrunzătoare studentimei germane.

Studenti! Eu știu prea bine, că Germania voastră în acest moment nu e în stare să-și satisfacă propriile nevoi și mai presus de toate nu e atât de sătulă, ca să renunțe la bucata ei de pâine pentru a o milui altora! Mai știu, că scumpa voastră patrie nu a fost atât de favorită de soartă ca să poată da mână de ajutor celor pe cari soarta i-a prigonit și mai mult...

Imprejurarea însă mă silește să vă amintesc, că undeva — nu prea departe — trăește un popor de care

soarta vitregă și-a bătut joc și își bate și azi: este expus foamei, ... pieriei... este osândit să îndure loviturile destinului pe aceleași câmpii mănoase, cari se oglindesc și acum în cerul azurju al Rusiei de eri, ... sub cerul turbure al Rusiei de azi... pe malurile romantice ale bătrânei Volgi...

Voi, mângăerea de azi a Germaniei suferinde și speranța de mâine a culturai occidentale, știți cu toții cine este acest popor..., știți că timpul trece cu pași grăbiți; mai știți că pasul timpului a fost accelerat de alți factori al aceluiaș timp... și azi vedeți cum aceștia neținând seama de realitate, au sburat în sfera ideilor aducând drept jertfă capriciilor lăror pe acel popor — rusec — care azi geme sub jugul greu al foamei atotputernice... pentru a-și ispăși păcatele...

Studenti! Voi sunteți săraci la pungă, dar' bogați la inimă...

Nu vă cer punga ci vă cer inima tinerească!

Vă cer cuvântul vosru tineresc care pătrunde prin toate inimile fragede și caste ale Germaniei..., cuvântul vostru, care străbate toate colțurile...

Vă cer propagandă; vă cer să trâmbițați lumii întregi, că un popor — în orientul nu prea îndepărtat — a inghenunchiat înaintea sorții din propriile sale păcate; să spuneți lumii, că acest popor în urma sufe-

CRONICA-STIINTIFICA

Microorganismul din tubul digestiv al animalelor superioare.

(După conferința D-lui Prof. THOMAS.)

După ce Dl Prof. Thomas face o mică — dar necesară — introducere asupra studiilor lui Pasteur și Metschnikoff cu privire la cercetările lor făcute asupra microorganismelor, trece la dezvoltarea studiului bacteriilor din intestinul animalelor superioare.

După cercetările de până acum s'au găsit bacterii și în intestinul gândacilor, viermilor, broaștelor și de sigur foarte multe și în intestinul omului.

Atunci, când Dl profesor Racoviță a plecat la polul Sudic a fost rugat de Metschnikoff să cerceteze, dacă animalele de acolo au bacterii în intestine sau nu.

S'a găsit, că și aceste au un număr considerabil de bacterii, deși mediul nu e favorabil pentru ducerea unui traiu liber.

După aceasta curioasă descoperire

s'a pus în mod natural întrebarea dacă animalele n'ar putea trăi și fără acești oaspeți nepoftiți. Învațății au constatat că aceste bacterii au un rost și anume: în secrețiile alcatine, acide și neutralizări!

Răspunsul deci n'a fost dat, cel puțin în mod categoric nu. A fost greu de constatat dacă oare animale pot vieții și fără aceste bacterii, deoarece de ex. pare a fi foarte greu să crești un pul de găină, un mormoloc de broască, sau un șoarec într'un aer sterilizat și cu alimente sterilizate.

Cu ajutorul unor aparate și metode foarte complicate s'a găsit, că muștele pot trăi generații de — arându-l fără să aibă bacterii în intestine, însă numai după ce li-s'a dat de mâncare carne vie. Fiind însă nutrite cu carne friptă, ele muriau.

Experimentele făcute asupra, mormolocilor au dovedit că aceștia nu pot trăi mult timp lipsiți de bacterii în intestine.

După cercetările anilor din urmă și probele făcute se crede, că mișcările penistaltice ale intestinelor și secreții se datoresc în parte bacterilor și că unele din zecile de specii cari se găsesc până la 5 milioane mgr. sunt indispensabile vieții, animalelor superioare, cel puțin la acele asupra cărora până azi s'au făcut experimente.

G. Bujorian.

din streinătate pentru împropățarea forțelor avute.

Un alt motiv, tot atât de important pare a fi, că primăria orașului Reichenberg a oferit gratuit terenul pentru construirea noului palat al universității.

Împrejurimea acestui oraș unde populația germană formează o unitate compactă, se pare a fi mult mai fericit aleasă, decât vechea capitală, unde tinerimei studioase nu i se putea da aceleași directive sănătoase, ca în micul oraș din provincie situat în mijlocul naturii.

Bătrâna capitală a Cehoslovaciei prin transferarea acestei universități își pierde un factor propovăduitor de cultură, iar vechea universitate germană se desparte dela sânul mamei ei pentru a alerga în mijlocul naturii unde își va aduna în jurul ei pe toți fiii germanismului setoși de carte...

Migrația studenților

Migrația studenției datează din timpurile cele mai vechi. Acest fenomen deci un e nou.

Nu arare ori se întâmpla chiar în autichitate, că filosofii cei mai renumiți erau obsediați de un număr considerabil de „discipoli”, cari stăteau luni de a rândul la casa maistrului, respectiv pentru a-i urma povețele filosofice. În evul mediu, când au luat ființă Universitățile din țările de Sud, ca Italia etc. tinerii dorici de cultură alergau cu miile din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii pentru a se adăpa la izvorul nesecat al faimoaselor „Alma Mater”.

În timpurile noastre dorul și râvna de învățătură a tinerimei a fost și mai mult potențată de tehnica modernă, care le-a pus la dispoziție fel de fel de mijloace de transport atât pe uscat, cât și pe apă; împrejurare ce le-a ușurat pasul spre diferitele centre de cultură. În astfel de împrejurări studențimea n'a mai rămas izolată de lumea mare, n'a mai fost osândită să se închidă între zidurile înguste ale țării respective, ci dorul de ceva vecinic nou, vecinic senzațional i-a răpit dela sinul patriei conservative pentru a-i arunca apoi în brațele larg deschise ale culturai universale.

Cea mai vie probă ne-o dă studențimea japoneză, care între cele dintâi și-a dat seama, că pentru a putea servi cu succes interesele întregii omeniri nu e de ajuns dacă urmează învățăturile unilaterale ale

Viața universitară în streinătate

Cehoslovacia Universitară

Transferarea Universității Germane din Praga

La propunerea mai multor bărbați de stat germani din Praga, guvernul Cehoslovac a hotărât nu de mult transferarea Universității Germane la Reichenberg.

Pentru executarea acestei transferări s'a format o comisiune din reprezentanții tuturor Facultăților în frunte cu Rectorul Universității Germane. Aceasta comisiune are ca scop elaborarea planului după care se vor executa lucrările, precum și supravegherea învățământului în așa fel, că până ce bugetul votat va fi decretat de guvern, prelegerile semestrului de vară să se continue în noul sediu universitar. Universitatea va purta deci numele „Universitatea Germană din Reichenberg”.

Pentru ușurarea direcției noi a Universității s'au luat măsuri, ca în Reichenberg să se aranjeze conform cerințelor academice bogata bibliotecă, care și până azi constituia mândria vechiului orașel german.

Pentru acest scop s'a votat o sumă de 500 milioane coroane care va fi pusă la dispoziția comisiunii nou formate.

Motivul care a determinat guvernul să ia aceasta măsură este în primul rând cererea naționaliștilor germani, cari în timpul din urmă și-au dat prea bine seama, că o universitate germană în capitala Cehoslovaciei, unde nu sunt atâtea școli superioare de toate ramurile — nu mai are înțeles; afluența enormă a streinilor le-a opus mari piedeci atât în ce privește localul ne mai încăpător pentru auditori, cât și criza de locuințe; fapt ce a împedecat Senatul Universitar de a mai invita savanții

Universității din Tokio, ci din potrivă numai prin amalgamizarea a celor neînsușite pe pământul natal. Cu concepțiile mai radicale ale bătrânei Europe își vor putea făuri un tot complect și desăvârșit.

Calea le-a fost deschisă, îndrumători au avut, avântul tineresc și dorul de muncă nu le-a lipsit și iată azi Universitățile din America, Anglia și Franța cum mișună de zgomotul tinerilor „orientali”.

Exemplul tinerilor japonezi a fost urmat de Chinezii și Indieni, cari deasemenea cercetează în număr considerabil Universitățile din America și Anglia.

Aruncând acum o privire asupra tinerimii europene, observăm cum și aceștia au înțeles tot așa de bine menirea lor și debarându-se din cătușele concepțiilor conservative și înguste ale patriei lor, au năvălit înspre centrele universitare ale Europei, pentruca întorcându-se în patria lor să distrugă din temelie vechile instituții ne mai încăpătoare pentru nimic de a servi progresul, ca apoi pe temeliele acestora să-și edifice noi temple însoțite de noi idei!

Dintre Statele Europene Rusia, Polonia și România au fost primele care și-au trimis tinerii la universitățile renumite din Franța, Germania și Elveția.

După unele statistici e interesant să remarcăm faptul, că până ce înainte războiului din Rusia se recruta cei mai mulți tineri cari studiau în Franța, după război deja Statele Unite stau în locul întâi.

Estul deci în decurul războiului a fost înlocuit prin Vest: Oceanul Atlantic nu mai constituie azi nici o piedecă.

Ca să ne putem face o idee generală despre marea proporție, pe care a luat-o migrația studențimei asiatice și europene, dau mai la vale o schiță din o statistică recentă:

Numărul chinezilor dela universitățile din America, Anglia și Franța se urcă la 9000; japonezii 2500.

Numărul celorlalți străini fără deosebire de naționalitate (Europeni) la Universitățile din Franța se urcă la 6000; în statele unite 8000; în Anglia 3000; în Germania 2000—3000.

Statisticile de mai sus ne arată deci necesitatea unei comunicări reciproce de idei între diferitele State, fie europene fie asiatice. Ele servesc același scop mareț: concentrarea tuturor ideilor sănătoase cari puse în serviciul poporului respectiv servesc în mod direct interesele și binele întregii omeniri.

(gb).

Facultatea de medicină din Montpellier

Franța a sărbătorit în primele zile ale lunii Noembrie din anul trecut, șapte sute de ani dela reorganizarea ei — cea mai veche facultate din lume căci funcționează de peste nouă sute de ani. — Serbările au fost grandioase și au ținut trei zile. O lume întreagă de savanți, dl Millerand, peședintele Republicii și întreg ministerul au ținut să participe aducând omagiul lor celui mai vechiu centru de cultură din lume, care dăinuiește până astăzi. Cu această ocazie s'a inaugurat și statua ridicată de către studenții francezi celui mai ilustru dintre înaintașii lor: François Rabelais, celebrul autor al Croniclelor lui Gargantua și Pantagruel, și unul din cei mai tipici reprezentanți ai Renașterii, care mănât de setea lui de știință a venit la Montpellier să studieze medicina, între anii 1530—1537.

În seara aceleași zile de 6 Nov. 1921, studenții din Montpellier, din Franța și din streinătate s'au întrunit sub prezidenția d-lui Millerand pentru ședința de închidere a celui al X-lea Congres al lor.

Facultatea de Filosofie a Universității din Berlin a luat inițiativa de a premia cea mai bună lucrare ce are se desvoalte: „Problemele fundamentale filosofice, respective concepția naturii a lui François Rabelais” dezvoltată în caracterele ei esențiale și astfel lămurită să fie raportată la doctrinele lui Erasmus.

„Fundafia Kant”

Sub acest nume s'a format o societate compusă din personalități făcând parte din cele mai diferite ramuri ale științei din Germania și Austria Germană.

Aceasta societate și-a propus ca scop contrabalansarea cu orice preț a anarhiei raționale și a degenerării moravurilor cari în zilele noastre își câștigă tot mai mult teren. Mijlocul să fie munca, iar antiteza degenerării: — ca rezultat al muncii — regenerarea internă a poporului german.

S'a luat inițiativa de a se înființa în München un „atelier comun”, care să aibă chemarea ca prin conferințe numeroase din toate ramurile să pornească mișcare pentru ca să redea vechiul timbru atât cultului religios-moral cât și idealismului german de odinioară.

Femei profesoare universitare

Vă gândiți poate la America... Gresiți! E mult mai aproape de noi! În Germania. În Decembre anul trecut a fost abilitată ca doamnă privată la catedra de economie națională, a Universității din Berlin Charlotte Leubuscher.

Nu este ea cea dintâi! Universitatea din Berlin numără între profesorii ei și alte două doctore: ambele biologiste: Rhoda Erdmann și Paula Hertwig.

Supravegherea învățământului superior din Germania

Ca asupra tuturor manifestațiilor sociale ale Germaniei, tot așa și asupra învățământului superior Antanta — prin diferitele ei organizații de supraveghere — n'a ezitat de a exercita un control cât mai sever posibil.

Așa săptămâna trecută la Universitatea din München a avut loc „vizita” unui astfel de „oaspe” o comisiune interaliată de control care a cercetat dacă exercițiile sportive ale tinerimii universitare din München și în genere ale tuturor universităților germane nu poartă un caracter militar și dacă aceste nu se fac în vederea unei noi pregătiri de războiu (!)

Premiul Nietzsche pe anul 1922 la luat Richard Müller-Treienfels cu cartea sa intitulată: „Filosofia individualității”.

REDACTIONALE

BUCUREȘTI ȘI IAȘI. Rugăm cu insistență pe colegii noștri dela aceste Universități să ne trimită — cât mai des — corespondențe cu scopul ca revista noastră să poată înregistra — între cele dintâi publicații periodice — toate manifestațiunile vieții studentești din întreaga țară.

Dlul ȘTEFAN N. M. FOCSANI. Revista s'a trimis. Sprijinul și colaborarea oricui le primim cu plăcere. Trimiteți articolele anunțate.

ADMINISTRATIVE

Avizăm pe onorații noștri cititori, că aceia cărora li-s'au trimis numerii 1 și 2—3 (dublu) ai revistei noastre cu primirea N.-ului 4. sunt considerați ca abonați.

Totodată avem onoarea a trimite alăturat onorațiilor noștri cititori și un mandat postal rugându-i cu insistență să binevoiască a-și achita prețul abonamentului pe un an sau o jumătate de an, după cum vor crede de cuviință.

„Lumea Universitară“

are asigurată colaborarea profesorilor de Universitate, scriitorilor, publiciștilor și studenților din țară și străinătate.

Citiți revistele:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Viața Studențească“ care apare în București.

„Gândirea“ din Cluj.

„Viața Românească“ din Iași.

„Revista Sănătății“ din Cluj.

„Ramuri“ din Craiova.

„Flacăra“ din București.

„Cele Trei Crișuri“ din Oradea-Mare.

„Ideia Europeană“ din București.

„Transilvania“

„Sburătorul Literar“ din București.

„Cosinzeana“ din Cluj.

„Convorbiri Literare“ din București.